

T.C

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MÜZİKLİ YARATICI DRAMA EĞİTİMİNİN

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN

ÖZ GÜVEN DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Hazırlayan

Akanda DOĞAN

Türk Müziği Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Doç. Dr. M. Serkan UMUZDAŞ

TOKAT-2020

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ danışmanlığında hazırlamış olduğum “Müzikli Yaratıcı Drama Eğitiminin Okul Öncesi Çocukların Öz Güven Düzeylerine Etkisi” adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

... / ... /2020

Akanda DOĞAN

İmza

TEŞEKKÜR

Müzikli yaratıcı drama eğitiminin okulöncesi çocukların öz güvenleri üzerinde etkisini araştırmak amacıyla yapılan bu araştırmada;

Yüksek Lisans çalışmalarımın her aşamasında bana yol gösteren, istatistik çalışmalarında yardım eden, ihtiyacım olduğunda hep yanımda olan değerli hocam Doç. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ' a teşekkür ederim.

Araştırma süresince yardımını esirgemeyen, çalışmamın genişlemesinde yardımcı olan , hep destek olan Doç. Dr. Serpil UMUZDAŞ' a teşekkür ederim.

Öğrenciler üzerinde yaptığım anket çalışmamda büyük destek veren Güneş Kreş Müdürü Sayın Melih AYDINLI'a, ve kreşte yardımını esirgemeyen tüm öğretmenlere teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca birlikte çalışmalar yaptığım, bana her zaman destek olan arkadaşlarım Hatice Tök ve Buse Biçer' e teşekkür ederim.

Çalışmam süresinde kendilerinden hoşgörü, destek, anlayış ve teşvik gördüğüm annem Filiz DOĞAN'a, babam Mehmet DOĞAN'a, her konuda ve her zaman bana manevi güç veren sevgili kardeşim Tuana DOĞAN'a teşekkür ederim.

MÜZİKLİ YARATICI DRAMA EĞİTİMİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN ÖZ GÜVEN DÜZEYLERİNE ETKİSİ

ÖZET

Bu araştırmada müzikli yaratıcı drama eğitimi almanın okul öncesi çocuklarda öz güven üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2019-2020 öğretim yılında Çorum Güneş Kreş’te okul öncesi eğitimi alan dört ve beş yaşlardaki çocuklar ile gerçekleştirilmiştir. Dört yaşında 25 öğrenci, beş yaşında 25 öğrenci olmak üzere toplam 50 öğrenciyle çalışma yapılmıştır. Araştırmanın verileri, okul öncesi çocuklar için uygulanan Günelp öz güven gözlem testi ile toplanmıştır. 10 haftalık deney sürecinin sonunda yaratıcı drama eğitiminin okul öncesi çocuklarda öz güven üzerindeki etkisi test edilmiştir. Müzikli yaratıcı drama etkinliklerinin önceki ve sonraki öz güven durumlarının verileri analizinde SPSS 23 paket programından yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda yaratıcı drama çalışmaları sonucunda öz güven gelişimlerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Öğrencilerin öz güven gelişiminde cinsiyet, memleket, evde yaşayan birey sayısı, anne ve babanın durumu, kardeş sayısı, ailede kaçıncı çocuk olduğu, ailenin ekonomik durumu, okula başlama yaşı, okula başlamadan önce bakan kişi, anne ve babanın eğitim durumu ile meslek türleri arasında anlamlı fark yoktur. Okul öncesi öğrencilerin öz güven gelişiminin yaşlarıyla anlamlı fark olduğu görülmüştür. Müzikli yaratıcı dramanın okul öncesi öğrencilerin öz güvenlerine olumlu bir etki verdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, yaratıcı drama, öz güven, benlik, okulöncesi.

IMPACT OF MUSICAL CREATIVE DRAMA EDUCATION ON SELF-CONFIDENCE OF PRESCHOOL CHILDREN

ABSTRACT

In this research, it was aimed to investigate the effect of having musical creative drama education on self-confidence of preschool children. Research was carried out with four- and five-years old children having education at Çorum Güneş Kreş in academic year of 2019-2020. 25 students at the age of four and 25 students at the age of five, 50 students in total have been studied. Data of the research were obtained by Günalp self-confidence observation test which is generally applied to preschool children. At the end of the 10 weeks of test period, the effect of musical creative drama education on self-confidence of preschool children was examined. SPSS 23 package program was used to analyze the data of self-confidence status before and after musical creative drama education. As a result of the research, it was observed that musical creative drama studies generated a significant self-confidence improvement for students. For self-confidence improvements of children, the factors of gender, hometown, the number of individuals living at students' home, the status of mother and father, the number of siblings, the number of children in the family, the economic conditions of the family, the age of starting school, the person who looks after the child before starting school and the education level and occupation of mother and father did not create significant difference. Self-confidence improvement was affected significantly by ages of children. It was determined that musical creative drama education had a positive effect on self-confidence of preschool children.

Keywords: Music, creative drama, self-confidence, selfness, preschool.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
MÜZİKLİ YARATICI DRAMA EĞİTİMİNİN	Error! Bookmark not defined.
OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARIN.....	Error! Bookmark not defined.
ÖZ GÜVEN DÜZEYLERİNE ETKİSİ	Error! Bookmark not defined.
TEŞEKKÜR	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iii
 GİRİŞ	 1
 BÖLÜM I: KURAMSAL ÇERÇEVE.....	 32
 BÖLÜM II: YÖNTEM.....	 35
2.1. Çalışma Grubu	35
2.2. Araştırma Deseni ve Modeli	35
2.3. Veri Toplama Araçları	36
2.3.1. Öz güven Gözlem Listesi.....	36
2.3.2. Kişisel Bilgi Formu.....	37
 BÖLÜM III: BULGULAR.....	 38
 SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	 48
Sonuçlar	48
Tartışma	51
Öneriler	54
 KAYNAKLAR	 55
EKLER	63
EK-1	63

EK-2.....	64
EK-3.....	66
EK-4.....	74
EK-5.....	86
ÖZGEÇMİŞ	91

TABLOLAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 3.1. Öz güvenin cinsiyete ilişkin T testi tablosu.....	38
Tablo 3.2. Öz güvenin yaşlara ilişkin T testi tablosu.....	38
Tablo 3.3. Öz güvenin öğrencilerin memleketlerine ilişkin ANOVA testi tablosu.....	39
Tablo 3.4.Öz güven düzeyleri ile evde yaşayan bireylereilişkin ANOVA testi tablosu	39
Tablo 3.5. Öz güvenin anne ve baba durumunailişkin ANOVA testi tablosu.....	40
Tablo 3.6. Öz güvenin kardeş sayısına ilişkin ANOVA testi tablosu.....	40
Tablo 3.7. Öz güvenin doğum sırasına ilişkin ANOVA testi tablosu.....	41
Tablo 3.8. Öz güvenin ailenin ekonomik durumunailişkin ANOVA testi tablosu.....	41
Tablo 3.9. Öz güvenin annenin eğitim düzeyineilişkin ANOVA testi tablosu.....	42
Tablo 3.10. Öz güvenin babanın eğitim düzeyineilişkin ANOVA testi tablosu.....	42
Tablo 3.11. Öz güvenin annenin meslek türüneilişkin ANOVA testi tablosu.....	43
Tablo 3.12.Öz güvenin babanın meslek türüneilişkin ANOVA testi tablosu.....	44
Tablo 3.13.Öz güvenin çocukların okula başlama yaşınailişkin ANOVA testi tablosu.	44
Tablo 3.14. Öz güvenin çocukların okula başlama yaşınailişkin ANOVA testi tablosu	45
Tablo 3.15. Öğretmenin yapmış olduğu ön test –son test T testi tablosu	45
Tablo 3.16. Velinin yapmış olduğu ön test - son test T testi tablosu.....	46
Tablo 3.17. Gözetmenin yapmış olduğu ön test – son test T testi tablosu.....	46
Tablo 4.18. Öğretmen, Veli ve Gözetmenin yapmış olduğu ön test – son test T testi tablosu.....	47

KISALTMALAR

AKT. : Aktaran

VD. : ve diğlerleri

VB. : ve benzeri

N: Kişi Sayısı

DİĞ. : Diğlerleri

STD. : Standart

MİN. : Minimum

MAX. : Maximum

P: Anlamlılık

ÇEV. :Çeviri

MEB. : Milli Eğitim Bakanlığı

GİRİŞ

MÜZİK

Uzun yıllar boyunca farklı alanlarda birçok kişi “müzik” kavramını çeşitli bir biçimde tanımlamışlardır. Çünkü müzik kavramı, kişiden kişiye değişkenlik gösteren bir kavramdır. Károlyi’ye göre (1999: 9) evrenin veya dünyanın oluşumunun başlangıcında sessizlik olduğu varsayılabilir. Sessizlik var çünkü hiç eylem yoktur. Bundan dolayı, havayı da eyleme geçirebilecek titreşim yoktur. Dünyanın bu yaratılışına bir eylem eşlik etmiş olmalıdır.

Müzik evrenseldir. Her kültürün kendine özgü bir iletişim aracı olarak da kullanıldığı müzik, grup koordinasyonu, etkileşim gibi önemli görevlere sahip ve insanlar için sosyobilişsel esaslara dayanan bir kavramdır (Soysal, Yalçın ve Karakaş 2005: 107).

Uçan’a göre (1997: 10) düşünce, duygu, dizayn ve izlenimleri, belirli bir amaç ve yöntem ile makul bir güzellik anlayışıyla bir araya getirilmiş sesleri işleyip anlatan bir estetik bir bütündür.

MÜZİK EĞİTİMİ

Ertürk (1972: 12), eğitimi kişinin kendi yaşantısı yoluyla davranışlarında, kasıtlı ve istendik bir değişim meydana getirme süreci olarak tanımlamıştır. Kişide kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı bir kültürlenme yöntemiyle istenilen davranış değişikliğini meydana getirme sürecidir (Demirel, 1999:5).

Müzik eğitimi, birey üzerinde müziksel davranış değiştirme, müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. Bu süreç içerisinde en çok, eğitim alan bireyin kendisinde müziksel bir yaşantı söz konusudur.

Bu müziksel yaşantı belli bir amaçlar yönünde düzenli, planlı bir şekilde yol izlenir ve bu yolda belli bir hedefe ulaşılır (Uçan, 1997: 14).

Çocuğun dünyası oyun ve düzeyine göre müziktir. Müzik, kişinin gelişiminde ve duygu algı dağarcığının genişlemesinde önemli katkı sağlar. Müzik dramada ritimlerle sanki bir rehberlik rolünü üstlenerek kişinin benlik gelişimine katkıda bulunur. Müzik, drama sanatı içinde öğrencilerin, grup üyelerinin ve izleyicilerin dikkatlerini çeker ve motivasyonu sağlar. Bu durum da katılımcıların rollerini daha iyi yapmaya özendirir. Özendirme başarı getirir. Başarı bireyin hem katılımını sağlar hem de öz güven duygusunu geliştirir (Akbaba, Kök ve Sağlam, 2003: 7) .

YARATICI DRAMA İLE BAZI KAVRAMLAR

Yaratıcılık

Yaratıcılık kavramı sanatta, içsel bir hisle birleşen ve bu hissi dışa vuran bir süreçtir. Sonucu ise sanat eseri ortaya çıkarmaktır. Eğitimciler yaratıcılığa yaklaşırken özgür düşünen, araştırmacı, sürekli sorgulayan bir kişi yetiştirmektir. Eğitimdeki beklenen davranışlar, sorular soran, sorgulayan, sorunları çözen, akıl yürüten kişiler yetiştirme yönündedir (Kırıışoğlu, 1991: 170).

Yaratıcılıkta da yaratıcı dramadaki gibi sonuç değil süreç önemlidir. Süreç içinde sorgulayan, araştıran, merak eden ve keşfetme isteğini içselleştirmiş katılımcılardan bahsedilebilir.

Empatik

Bir kişinin duygusal tecrübelerini doğru şekilde anlamak, algılamak, empatik davranışın en temel özelliklerinden biridir. Empati, ayrıca karşıdaki kişiyle “duygudaşlık” sürecinin yaşanması, kendini karşıdaki kişinin yerine koyarak onu duygu ve düşünce bakımından hissetmesidir. Empati, karşıdaki kişinin önceki yaşadıklarını,

kişinin çevresini ve o anki duygularını kendi kişiliğimizden çok karşıdaki kişi gibi yaşamayı gerektirir (Adıgüzel, 2019: 50).

Hareket

Hareket, canlandırma çalışmalarında bir anlatım biçimi olduğu için yaratıcı drama çalışmalarında katılımcının kendisini bedeni ile ifade etmesinde önemli bir araçtır. Hareket olmadan yaratıcı drama etkinliği hemen hemen yok gibidir. Özellikle ısınma-hazırlık aşamalarının büyük çoğunluğu harekete dayalıdır. Canlandırma aşamalarında da zaman zaman beden ve harekete dayalı, sesin ve sözün kullanılmadığı canlandırmalar yapılmaktadır (Adıgüzel, 2019: 59).

Oyun

Dramada oyun; kımıldamak, düşünmek, devinmek, eğlenmek anlamlarına gelmektedir. Oyunun kendine özgü boyutları vardır. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanmıştır:

1. Oyun, gönüllülük esasına dayalıdır ve oyuncunun oyuna katılması için zorlama yapılmaz.
2. Oyunların önceden belli olan kuralları vardır.
3. Oyun esnasında doğaçlamalar olduğu için oyunun nasıl gelişme göstereceği ve sonuçlanacağını daha önceden tahmin etmek mümkün değildir.
4. Gerçek yaşamdaki kurallar ve oyunun kuralları aynı değildir. Oyunda gerçek yaşamdan farklı bir durumda bulunma vardır. Sadece oyunun kuralları geçerlidir.
5. Oyun kendisinden zevk duyulan bir eylemdir.

Pek çok yetişkin oyunun gelişime olan katkısını bilmese de oyun, önemli etkileri olan bir çalışmadır (Akbaba vd., 2003: 2).

Oyun; çocukların eğitiminde, benliklerinin gelişiminde, sosyalleşmesinde ve yaratıcılığının meydana gelmesinde ilk adımdır. Çocuklar oyunlarda olayları somutlaştırır ve kendi diliyle etkili şekilde anlatır (Ömeroğlu, 1992: 9).

Oyun kavramı insanların kendisini eğlendirmeleri için, kısa süreliğine veya boş zaman aralığında yapılan, belirli kurallara göre gerçekleştirilen, bir ödüle sahip olmak için yapılan (top, yarışma, kart vb.) eylemdir. Bazı kişiler için önemli bir amacı olan, öğrenme, yaratıcılık ve istekli olmayı sağlayan etkinliklerdir şeklinde tanımlanmıştır. Oyun, sadece eğlence amaçlı değil, oynayan kişinin çatışmalarını, isteklerini, yönelimlerini, duygularını ve çevre etkilerini de içine alan eylemdir. Örneğin çocuk bir oyunda problemini, öfkesini, amaçlarını, sevincini, nefretini, sevgisini çözer ve ifade eder. Bu oyunlar vasıtasıyla kendi ihtiyaçları ile çevre koşulları ve etkileri arasında bir denge kurmakta ve bir düzen oluşturmaktadır. Çocuğun öğrenebilmesi için oyun bir araçtır. Bir isteğe bağlı, içten gelen bir davranıştır. Zorlamayla oynanan oyun, oyun değildir. Eğlenme ve zevk alma oyunun en belirgin özelliğidir. Tüm beden hareket içerisinde (Adıgüzel, 2019: 63).

Oyun bir ya da birden fazla bireyin belirli kurallara uyması halinde birbirleriyle rekabet edip veya işbirliği halinde çalışıp hedefe ulaşmak için çaba göstermesi olarak ifade edilmektedir (Demirel, 2001).

Öğrenmenin çocuğun üzerinde bıraktığı yük ve tedirginliği çocuk oyunda üzerinden atar ve rahatlar. Kazanmanın ve kaybetmenin kendi gayreti sonucunda gerçekleşeceğini öğrenir. Pek çok eğitimci oyun oynayarak öğrenmenin hafızada daha çok kaldığını, karar verme ve düşünme becerisi kazandırdığını ve olumlu yönde davranışları değiştirdiğini tespit etmişlerdir (Akandere, 2006: 18).

Oyunun ana işlevi çocukların dünyaya uyum sağlamasını basitleştirmektir. Çocuk, gerçek dünyayı oyunla tanıırken istemediği durumlarda da oyunla başa çıkabilir. Dil ve kavram gelişiminin temelini oyunla atar. Değişik toplumsal rolleri test ederken de kullanılan oyun, çocuk içinde yararlıdır (Bacanlı, 2006: 78).

Oyunun belirli bir sıralaması ve evrimi vardır. Çocuklar küplerle oyun oynarken önce küpleri yan yana dizer, sonra da onları üst üste koymayı dener, daha sonra hayalinde yapıtlar yapar, belli bir yöntemle düzen kurar. Kendince düşlediği ve gerçeğe göre uydurmuş olduğu yapıtları tasarladıktan sonra ilave malzemelerle onları ev, garaj diye tanımlar ve oyunu bu biçimde oynar. Yaşı ilerledikçe çocuğun oyun etkinliklerinin sayısı, çeşitleri azalır; dikkat süresi arttığı için kendini uzun bir süre işe verir ve daha az sıkılır; daha kurallı ve planlı oyunlar kurar. Çocuk deneyimlediklerinden yola çıkarak ilgi duyduğu ve daha iyi kavradığı oyunlara daha çok süre ayırır. Bununla beraber dikkat süresi arttığı için uzun süre oyun oynar. Çocuk deneyimlerinden ve keşfetme, tanıma, araştırma aşamalarından yararlanarak yaratıcı oyunlar kurar (Ömeroğlu, 1992: 18).

Eğitimcilere göre oyun, sadece zaman harcayan bir etkinlik olarak değil, özellikle çocukluk yıllarında zihinsel, bedensel, sosyal gelişime katkı sağlayan, duygu ve düşüncelerin anlatıldığı bir olgudur (Rixon, 1988).

Oyunlar eğlence unsurunu, belirli kuralları olan özgürlükleri, çatışmaları, öyleymiş gibi özellikleri içinde bulundurur. Kişiler arası doğrudan etkileşime dayanır. Tavırları, durumları, sözleri, nesneleri anlamlandırma fırsatı verir. Oyun, büyümenin ve gelişimi sağlayan temel araçlardan birisidir. Oyun olmazsa verimli bir yaşam ve sağlıklı bir gelişimden bahsedilemez. Çocuklar için oyun, temel bir ihtiyaçtır, yemek içmek gibi önemli bir faaliyettir. Oyun, yalnız çocukların hayatlarında olan bir kavram olmayıp yetişkinlerin hayatlarında da yer almaktadır.

Oyunların yaratıcı dramayla ilişkisine değinecek olursak yaratıcı drama süreci içinde çeşitli oyunlar da vardır. Yaratıcı dramanın oyun olduğu fikri yanlış ve eksiktir. Karar verme, iletişim kurma, güven duyma da oyun ve drama arasındaki ortak noktalardan biridir. Oyun ve yaratıcı drama eğitsel özellik taşır. Belirli bir davranışları kazandırmak için yaratıcı drama ve oyundan faydalanılır. Toplumsal gerçeklikteki etkileşim ile oyundaki etkileşimin benzer olması, oyunun aynı zamanda yaratıcı drama alanında da kullanılmasını sağlamıştır. Evcilik oyunu ve evlilik kurumu gerçeklerinin benzeşmesi buna örnek gösterilebilir (Adıgüzel, 2019: 66).

Oyun ve oynamak kelimesinin Türkçe’ de birden fazla anlamı vardır. Çocukların oyunu, dans, zar ve kâğıt oyunları, spor etkinlikleri, hepsi oyun kelimesi ile ifade edilir (And, 2003: 36).

Oyun, belli bir hedefe göre gerçekleşen ve gerçekleşmeyen, kurallı ya da kuralsız olan aynı zamanda çocuğun hoşlanarak ve isteyerek bulunduğu, sosyal, dil, fiziksel, bilişsel ve duygusal gelişimini sağlar. En aktif öğrenme süreci olan oyun çocuklar için gerçek hayatın önemli bir parçasıdır (Baykoç, 1992: 1243).

Oyun, çocukların bulunduğu her mekânda vardır. Oyun, evrenseldir. Oyunda yer alan araç gereçler kültürden kültüre değişiklik göstermektedir. Bu değişik olsa bile oyun varlığını hep koruyacaktır. Araştırmalarda çocukların oyun oynaması engellendiğinde bazı sosyal, psikolojik gibi alanlarda problemlerin çıktığı gözlemlenmiştir (Koçyiğit, Tuğluk ve Kök, 2007: 327).

Oyunda çocuk, dış dünyanın baskısı olmadan pek çok çalışmalarını ve sorunlarını ortaya döküp, duyguları bastırılmadan bir yaşam fırsatı yakalayabilmektedir. Çocuklar yaşamlarında pek çok olumsuz durum ile karşılaşabilmektedir. Bu durum çocukları olumsuz etkileyebiliyor. Çocukların bu durumları erken teşhis edilirse oyun onlar için çok önemli bir araçtır (Koçyiğit vd., 2007: 335).

Dramatik Oyun

Dramatik oyun, çocukların etrafında keşfettiği bütün karakterleri ve eylemleri taklit edip serbest bir alanda oynadıkları doktorculuk, evcilik vb. oyunlardır. Bireysel değildir, grup ile oynanması gerekir. Bir anda başlayıp ne zaman biteceği belli olmayan, gelişimini gündelik hayatlardan alan, rollerin olduğu fakat senaryoların olmadığı rol oynama ve doğaçlama tekniklerinin kullanıldığı, bir süreçtir. Dramatik oyun, etkileşim ve iletişim içinde zihinde canlandırmaya dayalı oyun türlerini oluşturur. Bu oyunlarda önceden hazırlanan hikâyeler yoktur. Çocuklar çeşitli rolleri bölüşürler, liderin, yetişkinin, öğretmenin yönlendirmesi olmadan özgürce bu rolleri canlandırırlar. Dramatik oyunda yaşantı, konu, kendiliğindenlik, doğaçlama ve rol oynama gibi

yaratıcı dramayı ilgilendiren özellikler vardır fakat canlandırmaların hepsinde taklit olmadığı için yaratıcı dramadan farklı özellik taşır. Dramatik oyunlarda “taklit etmek” önemli bir kavramdır. Çocuk etrafında gerçekleşen olayları anlamak ve gelecekte bunların kendisine yarar sağlaması için çevresinde duyup, görüp ve hissettiklerini taklit eder. Çocuğun taklit etmesi bilinçli bir şekilde yapılan bir davranıştır. Çocuk taklit ederek kendisini yetişkin kişiyle veya bir hayali özdeşleştirme gereksinimini karşılamaktadır. Bu düşüncelere bağlı olarak yaratıcı drama liderlerinin taklidi, dramatik oyun yoluyla öğrenmenin ve yaratıcı drama süreci içinde sağlıklı bir parçası olarak görmeleri yararlı olacaktır (Pollisini, 1994).

Çocuk kendi yaşıtlarıyla oynadığı dramatik oyunlarda kendini farklı kişilerin yerine koymaktadır. Anne, baba, doktor gibi rolleri oynarken, kişiliğini daha iyi tanır ve kendini diğerlerinden ayıran özelliklerin farkında olur (Sun ve Seyrek, 1993).

DRAMAYA İLİŞKİN TANIMLAR

Bir grup çalışması olan drama, bulunduğu mekâna göre paylaşmayı, birbirlerinin davranışlarını ve düşüncelerini kabul etmeyi, duyarlı olmayı öğretir. Bundan dolayı bireylerin başkalarına ve kendilerine olan güven duygusu gelişir. Drama sayesinde çocuklar, aralarındaki değişikliklere rağmen beraber başarmanın ve oynamanın zevkini alırlar böylelikle işbirliği şeklinde çalışma kabiliyetleri gelişir (Akbaba vd., 2003: 24).

Türk Dil Kurumu’nda dram sahnede canlandırmak üzere yazılan, konuşmalarla gelişen bir oyundur. Dram mecazi anlamda ise acıklı bir durum anlamına gelmektedir. Dramanın tanımı ise tiyatro edebiyatı, oyun şeklinde oyun, oyun yazma sanatı, yapıt olarak ifade edilmektedir (Püsküllüoğlu, 2004: 303).

Drama, lider ve katılımcıların belli ortamında doğaçlama, rol oynama gibi tiyatro tekniklerini kullanarak bir durumu, bir hatırayı, bir kavramı konu ya da düşünceyi canlandırmaktır şeklinde tanımlanabilir (Akyol, 2003: 179).

Eğitimde bir yöntem olarak kullanılan drama, tüm aşamalarında öğrenci merkezli eğitimi baz alır. Dramanın amacı çocukları öğrenme sürecinde aktif kılmayı, eğlenceli zaman geçirmeyi ve öğretilenlerin kalıcılığını sağlamaktır (Gönen, 1999: 37).

Drama kelimesinin kökü Yunanca “Dran”dır. Dran “ etmek, yapmak, çekmek, itmek, eylemek” anlamlarına gelmektedir (Lehmann, 1986, akt.: Adıgüzel, 2019: 36).

Eğitim ve öğretim drama yepyeni bir oluşumdur. Bilgi birikmesine ve ezbere dayalı bir eğitimde kişi, bilgiyi paylaşarak, arayarak bulamamaktadır. Bu sebeple drama bir eğitim cümlesi için önemli bir ihtiyaçtır (Adıgüzel 1994: 22).

O’Neill ve Lambert (1990: 13) dramayı olaylar ve durumlarda bunların arasındaki ilişkiyi basitçe öğrenmeyi sağlayan bir öğretim yöntemi ve hayal gücünü geliştiren bir çalışma alanı olarak tanımlamıştır.

Dram, sahnede canlandırılmak üzere sohbetler ve eylemlerle ilerleyen, zıt kavramların çatışmasıyla gelişim gösteren ve sonuçlanan bir oyundur (Nutku, 1983: 39). Drama, eski Yunanca’ da herhangi bir eylemi yapma anlamında kullanılmaktadır. Bir başka anlamı ise oynamaktır. Fakat antik tiyatronun ilerlemesinden beri bu kelime belirli bir kişinin, katılımcılara anlamı olan bir hareket yapması gerektiğini ifade etmektedir (Nutku, 1990: 29).

Drama, içinde hareket olan çeşitli birçok çalışmaları içermektedir. Drama, tasarımların harekete dönüştüğü ve bütün hareketleri barındırdığı için birçok kişinin yaşamındaki durumu, canlandırmaya yönelik süreçlerde geniş bir yer kapsamaktadır. Bir veya birden fazla kişinin birbirleriyle, doğayla veya başka şeylerle etkileşim kurarak yaşadıkları içsel ve dışsal hareketler dramanın yer aldığı koşullarda bulunmaktadır. Bireyler arasındaki değişik ilişkiler, bireylerin başka objelerle kurduğu iletişim veya etki ve tepkiye dayanan durumlar bu eylemlerin içinde bulunmaktadır. Bu durumlar ayrıca içinde değişik sorunları, gerginlikleri bulundurduğundan dramatik an veya dramatik durumu da oluştururlar (Adıgüzel, 1993: 144).

YARATICI DRAMA

Tiyatroda ‘Drama’ dramatik bir oyun olarak ifade edilirken, eğitim dünyasında ‘yaratıcı drama’ çeşitli ve değişik oyun ve evrelerde çevrelerindeki insanların karakter ve hareket özelliklerini taklit ederek çocukların serbest bir şekilde oynarken öğrenmesi olarak tanımlanabilir (San, 1998: 96).

Yaratıcı drama, çocukların oyunlarında yer alan, kendisi ve çevresindeki olup bitenleri algılama, katılımcının sanata olan duyarlılığını ve çocukların hayal gücünü ortaya çıkarmaktadır. Yaratıcı drama diyaloglarla eylemlerin bütünleşmesidir. Drama tiyatro değildir. Dramada kostüm, metin, sahne ve seyirci yoktur.

Okul öncesi dönemde çocuklar, ilk öğrenmeyi taklit ederek başlamaktadır. Çocuklar gerçek ve hayali yaşantılarıyla davranışları arasında bilişsel ve fiziksel bağlantı kurabildiği sürece, taklit yetenekleri gelişir ve oyuna çevirmektedir (Ömeroğlu, Ersoy, Şahin, Kandır ve Turla, 2004: 24).

Yaratıcı dramanın her yaşta insana uygulanabilen ve bütün eğitim kademelerinde yer alır. Eğitimdeki sıkıcı kalıpları kıran, çağdaş eğitim sistemiyle bütünleşen bir özelliktir (Okvuran, 1995: 187). Courney (1989)’ e göre yaratıcı drama, zihinde canlandırılan düşüncelerin harekete dönüştüğü süreçtir (akt. Adıgüzel, 2019). Dramanın, insanların yaratıcılığını ortaya çıkarmak için yararlandığı oyun, rol oynama, doğaçlama ve başka düşünceler eğitim ve öğretime farklı bir içerik kazandırmıştır (Öztürk, 2001: 254).

Drama kelimesinin önünde “yaratıcı” kelimesinin eklenmesinin sebebi, dramanın tiyatroyla karışması ve oyuncuların, doğaçlama sırasında herhangi bir yazı parçasına bağlı olmadan ve kendi yaşantılarına dayanarak canlandırmalarını kurgulayıp uygulamaları düşüncesi vardır. Tiyatrodaki metin merkezli etkinliklerde (günümüzdeki metinsiz çağdaş tiyatro modellerinin dışında) oyuncuların canlandırmaları kendilerine verilen metinle sınırlı olup oyuncular bu süreçte metni kendi yaşadıklarından doğrudan bir katkıda bulunmaz (Adıgüzel, 2019: 79)

Yaratıcı drama, rol oynama, doğaçlama gibi tiyatro veya drama tekniklerinden faydalanarak, grup çalışması halinde, kişilerin bir olayı, bir fikri, bir yaşantıyı, bir soyut kavramı veya davranışı, eski bilişsel örüntülerin tekrar tertiplenmesi yoluyla ve deneyim, gözlem, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği “oyunsu” süreçlerde anlam kazanması, canlandırılmasıdır (San, 2002). Yaratıcı drama, içerik ve bağlama dayalı olarak edinilen yaşamların kurgusal bir ortamda günlük yaşama aktarımını sağlar. Kurgusal ortamlarda kazanılan bilgi, tutum, davranış ve becerileri, gerçek dünyaya nakleden bir pencere vazifesi görmektedir (Best, 1998, Akt. Çelen 2008: 31).

Yaratıcı drama, rol oynama, doğaçlama gibi pek çok teknikten faydalanarak yaşantı deneyimi kazandıran, düşünceyi, soyut kavramları, bir davranışı süreç içinde geliştiren bir tekniktir (Karadağ, 2012: 45).

Yaratıcı drama, gerçek yaşantılarla hayali yaşantılar arasında olduğu için metaksis ile doğrudan ilişkilidir. Metaksis oyun, rol oynama, doğaçlama ile gerçek dünyadan yola çıkarak farklı oluşturma ve bu iki dünya arasına oyunlar yoluyla gidip gelmelere dayalıdır. Bu süreçte katılımcı, kurgusal dünyada oluşturduğu veya diğer katılımcılar tarafından oluşturulmuş imgeleri algılama, paylaşma, anlama eylemlerini yaşar. Böylelikle katılımcılar, gerçek dünyalarında kendi yaşadıklarından yola çıkıp biçimlendirip ortaya çıkardıkları kurgusal gerçeklerle doğrudan bir yaşantının içerisinde bulunurlar (Adıgüzel, 2019: 73).

Yaratıcı drama müzik, sözcük, olay, şiir, nesne veya performans gibi çeşitli uyarıcılar aracılığıyla kişilerin entelektüel taraflarını harekete geçiren çalışmaları içeren etkin bir süreçtir. Dramada, doğaçlama ve drama teknikleri kullanılarak kişilerin deneyimleri grupça incelenip üstünde çalışılır. Yaratıcı dramada, katılımcılar amaçlarına, düşüncelerine, bilgi ve deneyimlerine dayalı olarak rastgele bir metin olmadan rol oynarlar oynarlar (McGregor, Tate ve Robinson, 1977: 16).

Yaratıcı drama en kolay haliyle, katılımcıların geçmişteki yaşadıkları deneyimleri kullanarak bir olay veya kavram hakkında doğaçlama yapmak diye ifade edilebilir. Buradaki doğaçlama kavramı, belli bir durumda bir karakter veya nesne yaratmak için konuşma ve eylemleri spontane (kendiliğinden) bir şekilde kullanmak anlamına gelmektedir (Gallagher, 1997: 139).

Olay, yaşantı, olguları tekrar oluşturmaya dayanan yaratıcı drama etkinliklerinde, tiyatrodaki da olduğu gibi başlangıç noktası ve bitiş noktası olmayabilir. Yalnız çocukların oyunlarındaki gibi belirli ilkeleri ve bu ilkeler içindeki ebedi özgürlükleri kapsar (Adıgüzel, 1993: 156).

Yaratıcı drama, yaşamda gerçekleşen olayları oyunda bulunan “kurallar içinde özgürlük” kavramından yararlanarak yaratıcı süreçlere dönüştürmek aracılığıyla; katılımcılara başkalarını tanıma, kendini tanıma, keşfetme, başkasının duygularını içselleştirebilme olanağını veren kurallara uyan, bir sanat eğitimi alanı ve öğretim yöntemidir (Üstündağ, 1994: 8).

Yaratıcı dramada, anında yaratılan ürünün paylaşılması çok önemlidir, daha önceden yaratılan ürün paylaşımı söz konusu değildir. Bu süreçte meydana çıkan yapıtlar canlandırma hareketleriyle paylaşılır. Bir yöntem olarak kullanılan yaratıcı dramanın başka aktif metotlardan en önemli ayrıcalığı, canlandırmaların süreç içerisinde kesinlikle yapılmasıdır. Canlandırma, süreç içinde gerçekleşen bir aşama olup yaratıcı dramanın bir özelliğidir.

Yaratıcı drama süreci aktiftir. Lider gruba düşünceleri, duygularını, kavramlarını, dramatik canlandırma yoluyla anlatmaları ve iletişim sağlamaları için onlara kılavuz olmalıdır. Grup yaratıcı dramada tasarlanan konuya uygun olarak konuşmaları ve eylemi doğaçlayıp, dramanın unsurlarını kullanarak deneyimlere biçim ve anlam vermektedir. Yaratıcı dramanın asıl amacı, kişiliği geliştirmek ve katılımcıların öğrenmesini basitleştirmektir. Bir aktörün sahnede yer alması gibi bir amacı yoktur. Yaratıcı drama, farklı alanlardaki öğrenimlerini geliştirmek ve motivasyonu artırmak için kullanıldığı gibi drama sanatını öğrenmek içinde kullanılabilir. Yaratıcı drama etkinliklerine katılmak, iletişim ve dil yeteneklerini,

yaratıcılığını ve problem çözme kabiliyetlerini geliştirmektedir. Bununla beraber, sosyal farkındalığı, olumlu benlik kavramını, empatiyi artırabilmeyi, tutum ve değerleri aydınlatabilmeyi ve tiyatro sanatını anlama potansiyelini artırmayı sağlayabilmektedir (Uşaklı, 2011: 45).

Drama bir grup halinde çalışmayı gerektirdiğinden bulunduğu yere göre paylaşmayı, birbirlerini kabul etmeyi, duyarlı olmayı öğretir. Böylelikle kişi kendine ve başkalarına olan güven duygusunu geliştirir. Kişilerin sosyal ilişkilerde başarılı olması sadece kendine güven duymasıyla gerçekleşmez. Başkalarının çalışmalarına gösterdiği saygı, onlara toleranslı davranmayı, planlı olmayı, paylaşmayı da gerektirir. Öğrenci bu kabiliyetleri ya rollerini canlandırırken ya da izleyici konumundayken kazanır (Akbaba vd., 2003: 20).

Yaratıcı Dramanın Amaçları

Yaratıcı dramayı yaparak ve yaşayarak öğrenme olarak tanımlayabiliriz. Genel olarak amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz: Eleştirel düşünme yeteneğini geliştirme, estetik ve yaratıcılık gelişimini sağlama, kendini tanıma, işbirlikçi halinde çalışma becerisini geliştirme, moral değerlerini geliştirme, iletişim becerilerini geliştirme, dil becerilerini geliştirme, sorunları çözme becerilerini geliştirme, dinleme becerileri geliştirme, hayal gücünü geliştirme, sanat anlayışı kazandırma, durumları değerlendirme yeteneği kazandırma, doğal olaylar hakkındaki gözlemlerini geliştirmek, bireylerde, grup halinde karar verme, grup planlaması, farklı ve yeni çözümler üretme yeteneğini geliştirme, empati becerisini geliştirme olarak özetlenebilir (Ömeroğlu, 1996: 33).

Farklı eğitim kurumlarında, vakıflarda ve derneklerde açılan kurslar ile özel ve resmi kurumlarda veya iş merkezlerinde hizmet içi eğitim çalışmaları arasında yaratıcı drama etkinlikleri de bulunmaktadır. Bu yaygın eğitimde günümüz eğitim anlayışına paralel olarak kişilerin hizmetlerinde, verimlerin ve yeterliliklerinin çoğaltılması vasıtasıyla gelişmeleri sağlayıcı beceri, bilgi ve tutumların kazandırılması amaçlanmıştır (San vd., 1994: 8).

Yaratıcı dramanın temel hedefi, çocukların, ergenlerin ve gençlerin canlandırmalar yöntemiyle, kültürlenme ve bilinçlenme süreci içinde, kendine yetebilen ve kendini tanıyan, her yerde yaratıcı olan, çevresiyle iletişim sağlayabilen ve bunu geliştirebilen, imgesel düşünebilen, ifade etme gücü artmış, davranışları ve demokratik tutumu gelişen bireyler yetiştirmektir.

Yaratıcı drama, eğitimin etkili öğretim yöntemleri arasında yer almaktadır. Bir olayın içselleştirilmesi, bir durumun anlaşılmasını sağlaması ve sonuçlarının gözlenebilir olması nedeniyle sosyal bir laboratuvar özelliğini taşımaktadır. Yaratıcı drama, bireysel öğrenmelere imkân vererek algı farklılıklarının birlikte kullanılmasını sağlamakta, bireyin bilgi ve düşüncelerini davranışa dönüşmesinde, katılımcı ve çok yönlü bir davranış ölçümü imkânı vermektedir (Aytaş, 2013: 103).

Altınova ve Çiftçi (2013: 30)'ye göre; yaratıcı dramada kullanılan canlandırma, doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerle kişiler, hayatlarında karşılaşacağı olaylar karşısında ön hazırlık yapmakta, kişi farklı rollerle bir başkasını oynarken kendini anlama fırsatını yakalamakta, önce kendini tanımaya ve anlamaya başlayan kişi daha sonra başkalarını anlamaya başlayarak empati kurar ve bu şekilde kişi zamanla çevresini daha kolay anlamakta ve tanımaktadır.

Yaratıcı drama etkinliklerine katılan kişi demokratik bir toplumun değerlerini öğrenir ve bu değerleri süreç içerisinde benimser. Değerlerden kimileri insanın iç değerine saygı gösterme, insan haklarına saygılı olma, insan kişiliğinin değerlerine inanma, özgürlüklere inanma ve değer verme, iş birliği ilkesine bağlı olma, açık düşünceli olma, uyumlu olma, fırsat eşitliği ilkesini benimseme, grup hedeflerine bilinçli katılma, kendini denetleme, yurttaşlık temel hak ve sorumluluklarını bilme, yerine getirme, bağımsız düşünme, bilimsel yöntemlerden yararlanma, ortak kararlara saygı duyma ve uygulama, insanları din, dil, ırk, geldiği çevre, engelli olma gibi özelliklere göre gruplamama, bilimsel yöntemlerden yararlanma, esneklik ve kararlılık ilkesini benimseme, başkalarının haklarına saygılı olma, tüm kişilerin kanunlar karşısında eşit haklara sahip olduğuna inanma, sosyal değişikliklere açık olma, insan

üstünlüğüne inanma, ahlaki değerleri benimseme, kültürel kimlik sahibi olma, bilimsel değerleri benimseme gibi özelliklerdir (Otlucu, 1996; akt. Adıgüzel, 2019: 96).

Yaratıcı dramanın iyi planlanmış olması gerekiyor. Katılımcılara eleştirel düşünceye hazırlık sağladığı gibi dramatik içi de imkân sağlar (McCaslin, 1990: 12). Yaratıcı drama, çocukların dil kalitesini ve kullanım alanlarını genişletir. Farklı konuşma tekniklerini denemek için türlü imkânlar yaratır. Dramanın kendi içinde bir dil şekli bulunur. Öğrencilere kendine ve başka bireylere karşı yargılayıcı bir tutum ortaya koyma olanağı sunar (Nixon, 1987: 1).

Toparlayacak olursak yaratıcı drama, bireyin kendi bedenine, düşüncelerine, duygularına, çevresine ve yaşantılara karşı bilinçli olmasını sağlar. Oyun içinde bulunan duyguların, düşüncelerin, bilgi ve deneyimlerin özgürleştiği bir alanın sağlanması yaratıcı dramanın esas amaçlarındandır. Birey toplumsal, evrensel, etik, moral ve soyut olarak karşımıza çıkar. Böyle bir grup çalışması içinde yaşayarak öğrenme ve bilgi sahibi olmanın yanında toplumsallaşmanın sağlanması ve sözel anlatımın gelişimi yer almaktadır (San, 1990:3, akt. Adıgüzel, 2019: 100).

Yaratıcı Dramanın Aşamalandırılması - Yapılandırılması

Yaratıcı drama etkinliklerinde mühim olan, tespit edilen amaçlara göre, işlenecek konu uygun bir gruba gerekli vakitte verilirken, bütün çalışmalar arasında bir ilişkinin olması, çalışmaların bütünleyici bir özelliğinin bulunması, birbirine desteklemesi ve katılımcıda içselleştirilmesi düşünülen kazanımlara ulaşmada etkisinin olup olmayacağının tespit edilmesidir. Bu görüşe göre birbirlerini destekleme ve tamamlar özellikte olduğu ve daha önce belirlenen hedefe ulaşmaya hakkın olduğu sürece, sadece yazmak yaratıcı drama sürecindeki aşamalar sorununu ortadan kaldıracıdır. İzlenecek yollar hem yaratıcı drama hem de yaratıcı drama yoluyla öğrenmeyi kapsar. Bu sebeple her iki öğrenme şekli de benzer bir aşamaya göre gerçekleştirilir (Adıgüzel, 2019: 135). Drama çalışmaları yapılırken izlenen dört çalışma vardır. Bunlar, ısınma, kaynaştırma, uygulama ve değerlendirmedir (Gönen ve Dalkılıç, 2003: 71).

Isınma - Hazırlık Çalışmaları

Isınma- Hazırlık çalışmaları; tanışma, uyum, iletişim ve güven gibi özellikleri olan gözlem yapma, beş duyuyu kullanma ve bedensel etkinlikleri içerir. Isınma çalışması yardımıyla bedensel ve duyuşsal bakımdan kendini tanıma, iletişim kurma ve grupsal etkileşim sağlanır (Bayram, vd., 1999).

Birinin herhangi bir şeye alışmasını, yakınlık duymasını, yadırgama olmadan benimsemesini sağlaması için yapılır. Bu aşamada olabildiği kadar en kısa zamanda katılımcıların kendi aralarında, lider ve katılımcılar arasında, grup ve ortam arasında, iletişim sürecinin başlamasına ve oluşmasına dayalı temel etkinlikler yapılır. Bu aşama ayrıca canlandırılacak konunun tespit edildiği, verildiği, küçük grupların veya bireysel canlandırmanın oluşturulduğu aşamadır (Adıgüzel, 2006: 25).

Yaratıcı drama süreci içerisinde ısınmak, bir açılış aşamasıdır. Katılımcıların dikkatlerinin yoğunlaşmasını sağlar. Bu aşamada en çok bedenin hareket halinde bulunduğu etkinlikleri kapsar. Bu çalışmaların kökünde spor, hareket ve dansa yönelik etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinlikler kan dolaşımı, kalp ritmi ve kas hareketlerini etkin bir duruma getirir ve dramadaki çalışmaların hedefe ulaşma yönünde katılımcının birikimini faaliyete geçirir (Adıgüzel, 2019: 136).

Müzik ve kelimeler dramada önemli bir yere sahiptir. Isınma aşaması, genelde beş duyu kullanma, gözlem, bedensel ve dokunsal etkinliklerin yapıldığı grupların birbirlerini tanıması, güven duyması ve uyumuyla ilgili tutumları gibi özellikleri kazandıran etkinlikler olduğu için bu etkinliklerle ilgili dram liderinin yapacağı fiziksel ısınmayı artıran etkinliklerde çeşitli müzikler kullanılabilir (Akbaba, vd., 2003: 7) .

Canlandırma

Canlandırma, başka bireyin kılığına, kişiliğine girip onu oynamak, onun aktif bir hale gelmesini sağlamak, faaliyete geçirmek ve geçmişte yaşanan bir olayı veya durumu göstererek onu yaşatması anlamında kullanılır. Bu aşama, bir konunun belli zaman içinde şekillenip ortaya çıktığı, şekillendiği, belirlendiği ve başka katılımcılara sergilendiği tüm etkinliklerini içerir (Adıgüzel, 2019: 138).

Canlandırma aşaması esas kazanımın en belirgin biçimde açığa çıktığı aşamadır. Önceden belirlenen, planlanan, belli kurallar içinde özgürce anlatılan ders konusu üzerinde oyun tasarlama ve bu oyunları geliştirme etkinliklerinden oluşur. Yaratıcılık ve imgeleme nitelikleri canlandırılan rollerle beraber kendini ortaya çıkarır (San, 1996: 15).

Canlandırma; bir konunun süreç içinde şekillenip ortaya çıkıp belirlendiği tüm oluşum etkinliklerinin yapıldığı aşamadır. Canlandırılacak konu çerçevesinde bir başlangıç noktası olan, rol oynama, doğaçlama ve diğer tekniklerin kullanıldığı aşamadır. Yaratıcı drama etkinliklerindeki tüm yaşantılar, paylaşımlar ve değerlendirmeler bu aşamada yapılan oluşum çalışmaları ile oluşan canlandırmalara, sonuçlarına ve bireyde bıraktığı izlere göre yapılır (Adıgüzel, 2006: 26).

Canlandırma aşamasında yapılan doğaçlamaya uygun etkinlik ortamı düzenlenir. En iyi öğrenme hangi ortamda olacaksa ortam bu niteliklere göre düzenlenir ve ihtiyaç olan araç gereçler hazırlanır. Canlandırma aşamasında öğrencilerin yapacaklarını tespit edilir. Canlandırmanın zamanı öğretmen tarafından belirtilir. Öğretmen planlama sürecinde gereken yerlerde rehberlik eder ve öğrencilerin kendisini rahat ve güvenli hissetmesini sağlar. Canlandırma sürecinin önemli unsurlarından birisi öğretmendir. Canlandırmayı güdüleyen ve yönetendir (Akın, 1993: 33; akt. Sever, 2010: 23).

Değerlendirme

Değerlendirme aşaması, tüm aşamalardan sonra katılımcılara “Neler hissettiniz?”, “Neler yaşadınız?” gibi sorular yönelterek beraber sözlü ve yazılı olarak tartışma gerçekleştirilebilir. Bunun dışında anket, test, gözlem formları, görüşme ve tutum ölçekleri gibi ölçme yöntemleriyle değerlendirme yapılabilir (Üstündağ, 1998: 33).

Yaratıcı drama etkinliklerinde değerlendirme aşamasında sonuçlar tartışılır. Diğer bir ifadeyle sürecin önemi, niceliği, niteliği, özü üzerine duygu ve düşüncelerin paylaşımı da değerlendirme aşamasında konuşulur, tartışılır. Genel olarak eğitsel kazanımların ve ortaya çıkan sonuçlar üzerine tartışmalar da değerlendirme aşamasında yapılır. Öğrenilen bilgilerin kazanıma dönüştüğünü veya dönüşmediğini anlamak ve bu olayın gelecekteki yaşantılarına etkisinin olup olmayacağı, bütün yaratıcı drama yaşantı ve süreçlerin nasıl anlaşıldığı, nasıl algılandığı ile ilgili duygu ve düşüncelerin paylaşımı bu aşamada yapılır. Değerlendirme aşaması ayrıca konunun veya yaratıcı dramadaki öğretim bilgilerinin de tartışılıp konuşulduğu bir aşamadır. Yaratıcı dramanın tabiatına özgü tartışmalar, rol içerisinde (Mesela “Bugün drama etkinliğinde neler oldu, haberin var mı” diyerek başlayan ikili doğaçlamayla) veya rol dışında çeşitli yazma etkinlikleriyle de (edebiyat türleri, gazete çıkarma, mektup) yapılabilir. Bu tarz değerlendirmede katılımcıların yaşantılarına ait geri bildirimleri, dolaylı yöntemlerle öğretmene aktarmalarını kolaylaştırmaktadır (Adıgüzel, 2019: 139). Yaratıcı drama çalışmalarında kullanılan bir çok teknik bulunmaktadır. Bunlardan bazıları doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme, pantomim ve dramatizasyondur (Aral, vd., 2001: 46).

Yaratıcı Dramada Kullanılan Bazı Teknikler

Doğaçlama

Doğaçlamada ortaya çıkan ürün ile süreç iç içedir, kolayca fark edilemez. Doğaçlama süresinde ortaya çıkan eylemler, herhangi bir kişi tarafından yeniden ve aynı şekilde tekrarlanamaz, canlandırılmaz. Bunun beraberinde oyunun raporlaştırılması veya kaydından sonra tekrardan oynanabilir. Bu da yalnızca doğaçlamadan yola çıkarak oluşturulan güzel bir bütün olur. Bir diğer söyleyişle yapılandırılmış doğaçlama olmaktadır(Adıgüzel, 1993; akt. Adıgüzel, 2019: 358).

Rol Oynama

Rol oynamak, canlandırma sürecinde birinin işini üstlenmek, başka bir kişinin işini yerine getirmek üzere üstlenilen eylemdir. Rol oynamak, mecazi olarak bir işte yer almak, önemli bir etkisi olmak şeklinde belirtilmiştir. Rol yapmak, mecazi anlamda içten, gerçek bir şekilde davranmamak, davranışlarında içten tavırların olmaması olarak ifade edilir. (Adıgüzel, 2019: 359).

Rol oynama, bireyin bir başkası gibi hissettiği, başkası gibi düşünüp başkası gibi davrandığı, grupta seçilen katılımcıların bir grup önünde bir konuyu canlandırmasına dayanan bir tekniktir (Üstündağ, 2014: 33).

Rol oynama tekniği uygulanırken doğaçlamaya benzer bir biçimde, göz önünde bulundurulması gereken bazı kurallar söz konusudur. Mesela, rol oynama esnasında, özel durumlar haricinde (aynı oyunda değişik roller veya beklenmedik rolleri üstlenme gibi) canlandırılan rolden hiçbir şekilde çıkılmamalıdır. Rol oynarken, farklı rol kişi veya kişilerin rolleri “çalınmamalı”, birisi konuşurken abartılı sahne hareketinde bulunma veya gereksiz bir şekilde söz kesme davranışlarından kaçınılmalıdır. Bunun yanı sıra bir canlandırmanın hazırlığı sürecinde doğaçlamaya dayalı olarak rol ayrımı

yapılmamalı ve bireysel farklılıklar ayrıcalığa dönüştürülmemelidir (Adıgüzel, 2019: 360).

Rol Değiştirme

Rol değişiminde katılımcı, karşısındaki kişinin bıraktığı yerden rolünü devam ettirebileceği gibi rolü farklı bir tarafa da götürebilir. Bu değiştirme durumu, kişiler arasında veya gruplar arasında olabilir. Bir grubun oynadığı oyunu farklı bir grubun üstlenmesi durumunda, üstlenilen yeni role ilişkin nasıl tepkiler verebileceğinin düşünülmesini uygulanmasını gerektirir (Adıgüzel, 2019: 361).

Rol değiştirme tekniği psikodrama alanında da arınma, iyileştirme amacıyla kullanılan tekniktir. Moreno'ya göre rol değiştirme, ruhsal gelişme içerisinde bulunur. Ona göre çocuk, kendisini başkasının rolüne sokar, o rolü oynar. Bu rolde de kendisi algılamaya, görmeye yönelir. Her rol değiştirme, bir yanıyla da yansıma olayının tekrarlanmasıdır. Protagonist yeni rolde sadece kendisine bakmakla, rolünü aldığı kişinin gözüyle olayı görmekle kalmaz, aynı zamanda kendi karşısındaki kişinin rolünü hem oynar, hem de o rolü yaşar, hisseder. Böylelikle başkasının rolüne giren kişi rolüne girdiği kişiyi özne, kendisini de nesne olarak yaşar (Leutz ve Özbek, 2003: 45).

Öğretmenin Rolde Olması

Yaratıcı drama genellikle çatışmalar üzerine oluşturulan, geliştirilen ve sonuçlanabilen bir olgudur. Bu sebeple drama eğitmeni, yaratıcı drama sürecine ilişkin çatışmaların ortaya çıkmasına veya ilerlemesine yönelik talimatlarını ya da bu süreçle ilgili kuralları, “kenardan yönetim” adı altında oluşan bir yaklaşımla, hiçbir kurgu durumunun içinde olmaksızın benimsediği gerçek eğitmen kişiliğiyle aktarabilir. Dolayısıyla yaratıcı drama eğitmeni içinde bulunduğu eğitmenlik durumu dışında hiçbir spekülasyon rol çerçevesi içerisinde bulunmamaktadır (Adıgüzel, 2019: 362).

Öğrencilerin drama sürecinde yapılması istenen görevler hakkında talimatlar verilmesi ve konunun sapmaması için ara sıra öğretmenin drama çalışmalarında yer

alması tekniğidir (Vural ve Somers, 2012: 39). Bu tekniğin en önemli özelliklerinden biri öğretmen bir kurgusal dünyada ve rol içinde gerçek dünyaya dönmeden, kapalı veya doğrudan talimat verebilmesidir. Böylelikle süreç bozulmamış, kurgusalılık kesintiye uğramamış, katılımcıların dikkatleri dağılmamış olur (Adıgüzel, 2019: 363)

Pantomim

Yunanca taklit etmek anlamına gelen pantomim, bir sahne sanatının çeşididir. Eski zamanlardan beri pek çok doğu ülkelerin tiyatrolarında yer almaktadır. Avrupa’ da Roma tiyatrosu ve antik Yunan ile bağlantısı bulunmaktadır. Çoğunlukla anlamlı hareketler ve mimik yoluyla oluşturulmaktadır. Bununla birlikte vücudun jest, mimik, konuşma ahengi ile beraber kişinin zihinsel durumunun ve hislerinin ifade etme aracıdır (Kaban, 2014: 75).

Tiyatro pedagojisi ve yaratıcı drama alanında pantomim, sözün-sesin yer almadığı, bedeni tanıma, beden aracılığıyla kendini ifade etme, beden aracılığıyla iletişim kurma, jest ve mimikleri uygun zamanlarda doğru bir biçimde kullanma gibi sanatsal ve eğitsel amaçlara yönelik bir teknik olarak kullanılmaktadır. Yaratıcı dramada pantomim, rastgele bir hareketin veya doğaçlamanın, beden diliyle ve genellikle anlık olarak canlandırılması temeline dayalı bir tekniktir (Adıgüzel, 2019: 392).

Donuk İmge

İmge, hayali olarak düşünülen ve gerçekleşmesi özlem olarak hissedilen şey, düştür (Püsküllüoğlu, 2004: 489). Donuk imge yaratıcı drama etkinliklerinde katılımcıların bireysel olarak veya küçük gruplar halinde kendi bedenleriyle sessiz, sözsüz, hareketsiz görüntüler oluşturma ve yansıtmaya tekniğidir (Adıgüzel, 2019: 383).

Dramatizasyon

Dramatizasyon kavramı, yaratıcı dramanın metne dayalı olarak uygulanmasını içeren bir tür tekniğe dönüşmüştür. Dramatize, kelime olarak, drama şekline giren, oyunlaştırılan veya oyun şeklinde olan; dramatize etmek ise öykü, şiir, roman gibi bir edebiyat ürününü TV, sahne oyunu veya radyo şekline sokmak, oyunlaştırmaktır (Püsküllüoğlu, 2004: 303).

ÖZ GÜVEN

Öz güven, ruhsal yaşamın ana öğelerinden biri olup duygusal bir gereklilik taşımaktadır. Birey kendisini belirli bir ölçüde değerli hissetmezse, ana gereksinimlerinin birçoğu karşılanmazsa sıkıntı içerisinde yaşar (Mckay ve Fanning, 2018: 1).

Öz güven kişiliği şekillendirir ve bireyin sahip olduğu sınırsız kapasiteyi kullanma biçimini belirler. Bir birey olarak başarıyı meydana getiren faktör genler değildir, öz güvendir. Çocukluktan çıktıktan sonra sahip olunan öz güven seviyesi, yetişkinlerin yaşamında yorumun seviyesini belirler (Humphreys, 2002: 103). Öz güven, bir çocukta, anne babası ve farklı insanlarla arasındaki ilişkilere verdiği tepkilerle gelişmektedir (Humphreys, 2002: 118).

Öz güven, “bireyin bedeni ve hareketleriyle kendi dünyasını kontrol ettiği ve hâkimiyet kurduğunu bilmesidir”. Bu hâkimiyet duygusunun varlığı veya yokluğunun, bireyin dış dünyasıyla arasında olan bağıyla belirleyici bir rol oynayan en önemli faktörlerdendir. Bununla birlikte kişinin içsel, kendine ait algılarının temel olduğu, bu algılamaların bilinçli veya bilinçsiz olarak bireyin hareketlerine aktardığı ve hayatın tüm sahnesinde olumlu veya olumsuz biçimde kendini göstermiştir (Gökner, 2007: 9).

Öz güven sadece bireyin kendisindeki olumlu özellikleri bilmesiyle sınırlı değildir. Kendine ve başkalarına karşı kendini eleştirmeyen ve kabul eden bir davranışa

sahip olmayı da kapsar (Mckay ve Fanning, 2018).Yapılan araştırmalarda, kişinin başarı seviyesinde genellikle kendi gözündeki izleniminin önemli bir etkisinin olduğu ifade edilmiştir. Yani öz güvenle eğitimdeki başarı arasında kuvvetli bir ilişki vardır. Anne baba, çocuğun kendisini tanıma konusunda en belirleyici konumdadır. Anne babanın, çocuklarıyla olan ilişkisi, çocukların kendilerini nasıl hissedeceği konusunda en önemli araçtır. Bu ilişkide değer vermek ve ilgi göstermek varsa, çocukların öz güveni artacaktır (Humphreys, 2002: 19).

Eldeleklioğlu (2004)' na göre öz güven, davranışları belirleyen önemli kavramlardan biridir. Kişinin kendisine özgü pozitif fikirlerinin olması, kendini ve olayları denetleyebileceği düşüncesi, yeterli olduğunu hissetmesi, kendisini sevmesi, kendini değerli görmesi, kendisine karşı sevecen olması, kendisini olduğu gibi kabul etmesi, tanınması ve kendini bilmesi ile ilgili kavramdır (Akt. Ezmeci ve Dilekmen, 2016: 516). Çocuklar üzerinde yapılan araştırmalara göre, çocukların üç dört yaşına kadar yetiştirme şekli, çocuğun erken yaşlardaki öz güven seviyesini belirler. Yetişkin ve gençler üzerinde yapılan araştırmalar ise neyin neden ve neyin sonuç olduğu mevzusunda ortak karmaşaya sahip oldukları görülmektedir (Mckay ve Fanning, 2018: 2).

Öz güven, gerçek hayatta karşılaştığımız problemlerle başa çıkma yeteneğidir. Yaparak kazanılması gereken, doğuştan var olmayan bir beceridir. Bir bireyin benlik ve öz kavramı yeterlilik ve değerlilik duyguları üzerinde gelişmektedir. Yeterlilik duygusu, öz farkındalık , öz sorumluluk ve öz güven öğeleriyle şekillenirken; değerlilik duygusu, öz değer, özsaygı ve öz sevginin bir araya gelmesiyle oluşmaktadır (Koç ve Gün, 2007: 122).

Bir kişinin kendisine güven duyması doğuştan gelen bir kabiliyet değildir. Kendine güven duymak eğitimle kazanılan bir özelliktir. Yaşamın rastgele bir döneminde ortaya çıkarsa veya daha küçük yaşlarda hiç kazanılmamışsa, kişi bu güvensizliği kendinde görüp yenmek isterse başarı kazanabilir (Kasatura, 1998: 139). Kişiliği oluşturan olgulardan birisi öz güvendir. Bireyin kendisini yorumlaması, kendisinden hoşnut olup olmaması sonucunda ortaya çıkan öznel bir kavramdır. Şartlara, konuma, gelişmelere göre değişiklik gösterebilir. Yüksek ve düşük öz güven

biçiminde olumlu veya olumsuz olabilir. Bireyin öz güveninin yüksek veya düşük olması, bireyin davranışlarını ve duygularını farklı yönde etkileyebilir (Kugle, 1983: 205).

Öz güvenin özü, bireyin kendisine olan sevgisidir. Kendini seven bir kişi kendisini hem anlar hem de kabul eder. Hata yaptığında kendisini hoş görür. Ulaşılabilir hedefler koyar. Kendisinden beklentisi mantık çerçevesinde olmakta ve kendini genelde iyi bir kişi olarak görmektedir (Mckay ve Fanning, 2018: 95). Bir bebeğe gülümsediğinizde mükemmel bir varlık olduğunu, ona dokununca korunduğunu, ağlarken gösterilen ilgiden dolayı önemli ve etkili biri olduğunu öğrenir. Bunlar çocuğun kendisine vereceği değeriyle ilgili ilk dersler ve öz güven yapısının ilk tuğlalarıdır. (Mckay ve Fanning, 2018: 314).

Öz güvene Etki Eden Faktörler

Çocukların öz güven problemlerine verdikleri tepkiyi belirleyen en büyük faktörlerden birisi, anne ve babanın öz güven düzeyidir (Humphreys, 2002: 14). Öz güven seviyesi yükseldikçe kişinin koşullarında bir iyileşme olacaktır. Öz güven ve koşullar birbirleriyle dolaylı bir ilişkisi vardır. Araya karışan ve kişinin kendisine verdiği değeri etkileyen önemli bir faktör de düşüncelerdir (Mckay ve Fanning, 2018: 3).

Öz güven bireyin kendisini yargılaması ve kendisinden hoşnut olup olmaması sonucunda meydana gelen öznel bir kavramdır. Yüksek veya düşük olabilir, durağan değildir. Şartlara, konuma, yaşantılara, tepkilere, gelişmelere göre değişir. Bireyin yüksek veya düşük öz güvene sahip olması, bireyin davranışlarını ve duygularını değişik yönde etkiler (Soner, 1995: 24). Disiplin öz güvene etki eden faktörlerden birisidir. Disiplin, çeşitli zihinsel kabiliyeti veya ahlaksal kişiliği düzeltici, mükemmelleştirici, şekillendirici eğitim veya bilgilendirmedir. Kurallar anlaşılır ve doğru bir biçimdeyse, davranışları hatalı olsa dahi çocuklar birey olarak kabul görürlerse, kişilik değerlerini öğrenir ve kişilik değerleri yüksek bireyler olarak büyürler. Hiç sınırlandırılmayan ve hataları düzeltilmeyen çocukların yüksek bir öz güvenle büyüdüklerini düşünmek yanlıştır. Disiplin olmadan büyüyen çocukların öz

güveni az olur ve daha az başarılı, başkalarına bağımlı ve çevrelerini kontrol edemeyen bireyler olurlar. Disiplin, öz güvene yapılan bir saldırı değildir. Disiplin, çocuğa destekleyici ve güvenli bir öğrenenimin verildiği bir ortam yaratmaktır. Disiplin çocuklarla güzel bir iletişim kurmayla başlar (Mckay ve Fanning, 2018: 338).

Öz güven bireyin kendini, kendi zihninde yeterli ve pozitif algılaması ya da kendisi hakkında pozitif iç düşüncelere sahip olması şeklinde ifade edilebilir. Yani bir tür iç barış olan öz güven, bireyin kabiliyetlerini, kapasitesini, sınırlarını bilmesi ve bu bilgiyi harekete geçirebilme gücü olarak da ifade edilebilir. Öz güven kolay gelişen bir olgu değildir. Bireyin yaşantıları sonucunda elde ettiği deneyimler ve beceriler öz güveni geliştirir ya da düşürür. Birey deneyimlerini bir kabiliyet ve beceri haline getirebildiği, yaptığı ve bilebildiği işin üzerinde kontrol sağladığı sürece kendine güvenecektir ya da veya güvenemeyecektir (Paylan, 2013: 19).

Öz güvene etki eden bir faktörlerden biri de cezadır. Ceza, birey üzerinde baskı uygulamak veya zorla denetim anlamına gelmektedir. Çocukları yaptıkları veya yapmadıkları şeylere pişman olma duygusundan uzaklaştırır. Cezalandırılan çocuk, anne babaya adil gözüyle bakmamaktadır. Kendisi kurban, anne baba zorbadır. Cezanın öz güven üzerindeki etkisi ise yıkıcı olabilmektedir (Mckay ve Fanning, 2018: 339). Çocuklara hayatın gerçeklerini öğretin: Her eylemin bir sonucu vardır. Çocuklar yaşayarak öğrenirken yaşadıklarının sonuçlarını yaşamalarına izin verildiği zaman sorumluluklarını yüklenmeyi öğrenmektedir. Çocuklara sorumluluk yüklemek öz güveni artırır, çünkü kontrol onlara verilmiş olabilir (Mckay ve Fanning, 2018: 345).

Öz güveni Düşük ve Orta Kişiler

Öz güveni düşük bireyler kendilerini net görememektedir. Zayıf yönlerini abartılmış, güçlü yönlerini de küçülmüş görmektedir. Bu nedenle kuvvetli bir yetersiz olma duygusu kazanırlar. Kişi kendisini başkalarıyla karşılaştırır ve bunda başarısız olmaktadır. Başkalarını gerçekçi bir şekilde değerlendirirler. Başkalarındaki güçlü ve zayıf yönlerinin dengesinin farkında olurlar (Mckay ve Fanning, 2018: 48).

Orta düzeyde bir öz güvene sahip olan kişi olumlu ve olumsuz deneyimlerin karışımına sahiptir, öz güveni düşük ya da çok düşük olan bireyin deneyimlerinde olumsuzluk bulunmaktadır (Humphreys, 2002: 120).

Psikolojik başarılarla dolu bir yaşantıya sahip olan kişinin yapabileceklerine olan inancı öz güveninin temelini oluşturur. Başarı duygusunun öz güven gelişimini sağlaması için amaçların incelenerek tanımlanması gerekmektedir. Belirlenen çalışmaların öğrencilerin dikkatlerini çekmesi ve gönüllü olarak katılmalarını sağlaması ayrıca eğitim amaçları ile istikrarlı olmak zorundadır. Öğrencilerin akademik öz güveni öğretmenleri ve çevrelerinden aldıkları geri bildirimlerden bir hayli etkilenmektedirler. Buradaki etkilenme akademik öz güvenin yükselmesi veya düşmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Yaratıcı öğretmenler zayıf bilimsel öz güvene sahip öğrencilere başarabileceği yeni amaçlar ve yeni amaçlara göre çalışmalar düzenleyerek öz güvenin gelişimine katkıda bulunur (Schmuck ve Schmuck, 2001: 37).

Kucağa alınmamış, kendisiyle konuşulmamış, sallanmamış, rahat ettirilmemiş ve sevilmemiş bebekler benlik değeriyle ilgili başka dersler edinirler. Bunalınca ağlamalarının rahatlık getirmeyeceğini öğrenirler. Bunların hepsi düşük öz güvenin ilk dersleridir (Mckay ve Fanning, 2018: 314).

Hayatı sevmek yüksek öz güvenin güçlü bir belirtisidir. Öz güveni orta seviyede ya da zayıf olan birey, başarısız olma durumunu çok riskli bulduğu için mücadele etmek istemez. Birey mücadeleye girdiği zaman, hayattaki sorumluluğu üstüne alır ve büyük bir güçle temasa geçmektedir (Humphreys, 2002: 128). Orta düzeyde öz güvene sahip kişilerde bulunan özelliklerden bazıları; bağımlılık, onay aramak, maceradan uzak durmak, çok hırslı olmak, agresif olmak, endişeye eğilimli olmak, kıskanmak, insanları memnun etme içinde olmak, mükemmeliyetçi olmak, kendini ve başkalarını eleştirmek (Humphreys, 2002: 105)

Düşük öz güvene sahip olan insanlar kendilerine bir hedef seçer, fakat bazen hedefe ulaşmakta başarısız olurlar. Kişinin gelecekle ilgili fikirleri vardır, fakat kişinin hedefiyle arasına giren rastgele bir şey, bu iyi ödüle ulaşmasına engel olmaktadır. Bu engellerin nedenleri: yetersiz bilgi, yetersiz planlama, zaman kontrol etmede hata,

başarılı olamama korkusu, başarma korkusu, gerçek dışı hedeflerdir (Mckay ve Fanning, 2018: 213).

Öz güveni zayıf olan kişiler, birçok ana ihtiyaçlarını bir şekilde ihmal ederler. Bu yaşamdaki dengesizliği düzeltmek ve pek çok değişik alanlardaki ihtiyaçları karşılamak ciddi bir disiplin ister. Bu probleme en iyi yaklaşım zamanı yönetmektir. Çünkü böylelikle önemli ihtiyaçlar belirli bir gün içerisinde karşılanmış olur.

Öz güveni orta seviyede ya da düşük olan bir çocuk öğrenme şevkini kaybetmiştir. Eskiden değerinin sarsılması ve reddedilmiş olan kişinin öğrenmeye gayret etmiş olması, yanlış yapma riskini ve başarısızlığı göze almaktır. Başarı ve başarısızlık çocuğun motivasyonuna engel değildir fakat anne ile babanın, arkadaşların, öğretmenlerin ve başka önemli kişilerin başarıya ya da başarısızlığa vermiş olduğu tepkiler çocukta yıkıcı bir etki bırakabilir (Humphreys, 2002: 17)

İnsanlar genelde; düşük, orta ya da yüksek düzeyde öz güvene sahip bir birey olarak tanımlanabilirler. Bir insanın kendisini “zayıf” görmesi öz güvenin düşük olduğu anlamına gelmemektedir. Dünyada kendini zayıf görmek için birçok sebep vardır ama öz güveni yüksek bir kişi kendini zayıf gördüğü zaman bunu kabullenir ve genelde dünyadaki adaletsizlikleri engellemek için bir şeyler yapmaya çalışır. Öz güveni düşük olan insanda, reddedilme korkusu olacağı için zayıflığı kabul etmez. Öz güvenleri düşük veya orta seviyede olan bireyler için en önemli korunma yöntemi perdelemek, görünen tarafı düzgün tutmak ya da örtmektir. Bireyin öz güveni ne kadar düşükse, dünyaya gösterilen maskeler o kadar uçta olur. Zayıf öz güvenin belirtileri; bir şeye fazla bağımlı olmak, kaderci ve karamsar olmak, kendini genellikle iyi bulmama, yeni durumla karşılaşınca aşırı korkmak, aşırı mükemmeliyetçilik, kendini sürekli eleştirmek, herkesin kendinden üstün görmek, derin ve yakın ilişkiler kuramamak, kendini sevilemez gibi görmek, başkalarından birçok istekte bulunmak, başkalarından farklı olduğunu hissetme, duygularını kontrol edemediği zamanda, ciddi bir boyutta saldırganlık ve şiddet sergilemek, fiziksel sağlık ve mutluluğu ihmal etmek, sürekli güven tazeleme ihtiyacı, duygularının basitçe incinmesi, eleştiriye karşı aşırı duyarlı olmak, başkalarıyla ilişkilerinin problemlili olması, sürekli üzüntülü olmak, değişime karşı olmak, kararsızlık (Humphreys, 2002: 104). Düşük ya da orta seviyede öz güvene

sahip kişiler fazlasıyla bağımlıdırlar. Özerklik ve inisiyatif konusunda zayıflardır. Çünkü sosyal açıdan dışlanma durumu insanları korkuttuğundan hiçbir mücadeleye katılmazlar. Hâlbuki insani görevlerin egemen olduğu alanlarda mücadele etmekten kaçarlarsa birey kendini güçsüz hissetmeye devam eder (Humphreys, 2002: 116).

Öz güveni Yüksek Kişiler

Öz güveni artırmak için zayıf ve güçlü yönlerinizin dengesini gerçekçi olarak anlamak gerekir (Mckay ve Fanning, 2018: 48). Bir kişinin kendi güvenine etki eden en büyük faktör başarısız olmaktır. Güçlü öz güven, kişinin kendisi hakkındaki fikirleri olduğu kadar neyle uğraştığına ve neyi başardığına dayanmaktadır (Mckay, Fanning, 2018: 203).

Sağlıklı bir öz güvene sahip olan kişiler başarılarından dolayı takdir görmüş, iletişim kurulmuş ve etkin bir şekilde problemleriyle ilgilenilmiş, övgüde bulunulmuş, benliğine değer verilmiş, saygı çerçevesi içerisinde konuşulmuş, sevgiyle sarılmış, katıldığı çalışmalarda başarılı olmuş, ilgi görmüş, güvenilir bir çevreye sahip olmuştur. Genellikle zayıf öz güveni olan insanlar, çevrelerinden gelen olumsuz eleştirilerle karşılaşmış, dayak yemiş, azarlanmış, hor görülmüş ve sürekli mükemmel olması istenmiştir (Tuysan ve Beceren, 2004: 8).

Yüksek öz güvene sahip olmanın iki anahtarı vardır. Birincisi kişinin kendisi hakkında olumlu düşünmeyi öğrenmesi, ikincisi kişinin hedefleri için gayret göstermesidir, istediği şey için peşinden gitmesidir. Özetle kişinin kendi yaşamını yaratmasıdır.

Güçlü öz güvene sahip olan kişiler genellikle, başarıma isteği bulunan, kendilerine güvenen, iyimser, karşısına çıkan zorluklara rağmen bıkmayan, yeni deneyimlere ve fikirlere açık ve sürekli araştıran, insanlarla olan ilişkilerinde sevecen ve rahat, atılgan ve sorumluluk alan bir benliğe sahiptirler. Kendilerini saygı duyulmaya değer, önemli ve faydalı kişiler olarak görmektedirler (Mağden ve Aksoy, 1987).

Çocuklardaki öz güveni artırmak için onların davranışlarının betimlenmesi gereklidir. Çocuk yargılanmadan davranış betimlenebilirse çocuğun değeri ve

davranışları arasındaki fark belirlenir (Mckay ve Fanning, 2018: 330). Öz güveni fazla olan bir çocuğun öğrenmeye karşı bir ilgisi vardır ve kendisine yeni mücadele ortamı gösterildiği zaman ilgi gösterir (Humphreys, 2002: 17). Çocuk yeni şeyler deneyip zor bir iş başardığında öz güveni artar. Çocuğun yeni şeyler denemesi, onun başarılı olduğunun göstergesidir. Çünkü zor bir işi denemek istemiştir. Çocuk yeni deneyeceği bir işi iyi şekilde yapması için zorlanmazsa işin zor olduğunu kabul edip o işi iyi yapana kadar devam eder. İlk deneyiminin sonucu yerine, çocuğun yeni şeyleri istemesini överseniz, çocuğun öz güveni gelişmiş olur (Mckay ve Fanning, 2018: 348).

Yüksek öz güvene sahip kişilerin özellikleri ise, açık ve içinden geldiği gibi davranmak, bağımsızlık, iyimser olmak, kendini ve başkalarını kabul etmek, kendi problemlerini, duygularını sahiplenmek, başkalarına ve kendine cesaret vermek, problem çözücü olmak, duygusal bakımdan olgun olmak, hayatın her yönüne katılma, zayıf yönlerini güçlendirmeye çalışmak, kendine güvenip değer vermek, çevreyle ilgili olmak, uzlaşmaya direnmek, manevi değerlere sahip olmak (Humphreys, 2002: 106).

Öz güvene İlişkin Bazı Kavramların Tanımları

Benlik Kavramı

Bir kişinin kendisini algılama biçimi ve kendi kimliğiyle alakalı düşünceleridir. Başka bir söyleyişle kendisi hakkındaki düşünce ve duygularını, kendisi için önemli olan bir biçimde başarılı olma yetisidir. Benlik kavramı, bir çocuğun yalnız kendini anlaması ve beklentileriyle değil, yaşamındaki başka önemli kişilerin (anne, baba, arkadaşlar, öğretmenler vs.) hakkındaki fikirlerinden ve ona karşı olan davranışlardan da etkilenmektedir (Yavuzer, 2002; akt. Yarımkaya, 2013: 16).

Öz yeterlilik

Kişinin belli bir performansı sergilemesi için gereken çalışmaları hazırlayıp, başarılı bir biçimde yapabilmesine bağlı olarak kendine yönelik algılayışı, inancı ve yargısıdır (Chen, vd., 2001: 62). Öz yeterlilik, muhtemel olayları kontrol etmek için

gerekli olan hareketlerin planlarını düzenlemek ve sürdürmek için bireyin yeteneklerine inanmasıdır (Bandura, 1995: 2).

Özsaygı

Özsaygı, kişinin kendine olan saygısı, kendisini kabullenerek değer vermesi ve kendini nasıl gördüğüyle, değerlendirdiği ile ilgilidir. Özsaygı yüksek ve düşük özsaygı olarak söylenebilir. Yüksek özsaygıya sahip olan bireyler, kendilerini iyi görüp ve olumlu hissederler. Özsaygısı düşük olan bireyler ise kendine güveni düşük ve çekingendir. Özsaygı insanların yaşamlarını etkileyebilir (Reisoğlu, vd., 2013: 153).

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, müzikli drama eğitiminin, okul öncesi dört ve beş yaş arası çocuklardaki öz güven düzeyleri üzerindeki etkisini gözlemlemektir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Çocuklarda öz güven çalışmaları yapılmış ancak okul öncesi çocuklarda öz güven çalışması araştırılmamıştır. Bu nedenle araştırmanın önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

ALT PROBLEMLER

Müzikli drama eğitiminin, okul öncesi dört ve beş yaş arası çocuklardaki öz güven düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

1. Öğrencilerin öz güven düzeyleri nasıldır?
2. Öğrencilerin öz güven düzeyleri cinsiyete göre değişmekte midir?
3. Öğrencilerin yaşları öz güven düzeyini etkilemekte midir?
4. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle memleketleri arasında anlamlı fark var mıdır?

5. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle evde yaşayan bireyler arasında anlamlı fark var mıdır?
6. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle anne ve babanın durumu arasında anlamlı fark var mıdır?
7. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle kardeş sayısı arasında anlamlı fark var mıdır?
8. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle doğum sırası arasında anlamlı fark var mıdır?
9. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle ekonomik durumları arasında anlamlı fark var mıdır?
10. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle annenin eğitim düzeyi arasında anlamlı fark var mıdır?
11. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle babanın eğitim düzeyi arasında anlamlı fark var mıdır?
12. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle annenin mesleği arasında anlamlı fark var mıdır?
13. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle babanın mesleği arasında anlamlı fark var mıdır?
14. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle okula başlama yaşı arasında anlamlı fark var mıdır?
15. Öğrencilerin öz güven düzeyleriyle okula başlamadan önce bakan kişi arasında anlamlı fark var mıdır?
16. Öğrencilerin müzikli drama eğitimi aldıktan sonraki öz güven düzeylerinde anlamlı fark var mıdır?

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Okul öncesi dört ve beş yaş ile
2. Araştırmanın zamanı 2019-2020 eğitim- öğretim güz yarıyılı ile
3. Araştırma 10 hafta ile (15.10.19-20.12.19)
4. Çalışma grubu olarak Çorum'da bulunan Güneş Kreş dört ve beş yaş öğrencileri ve toplam 50 öğrenci ile sınırlı tutulmuştur.

11. SAYILTILAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin velilerine ve sınıf öğretmenlerine verilen veri toplama araçlarını doğru ve samimi bir şekilde cevapladıkları kabul edilmektedir.

BÖLÜM I: KURAMSAL ÇERÇEVE

Akyüzlüer (2007) “İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Müziksel Becerilerini Geliştirmede Drama Yönteminin Etkisi” isimli doktora tezinde dramanın müziksel beceriler üzerinde olumlu bir etkisinin olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmanın amaçları ise, öğrencilerin müziksel ve drama becerilerinin; temel müzik bilgisi, şarkı söyleme, müziksel işitme, müziğe bedeniyle ahenk kazandırma, müziksel yeteneğiyle ilgili öz güveni ve müzik dersine olan davranışlarıyla etkileşim seviyelerini değerlendirmektir. Araştırma deneyseldir. Uygulama kontrol grubunda 45, deney grubunda ise 44 kişi olmak üzere, toplam 89 öğrenci ile yapılmıştır. Deney grubunda drama yöntemi ile eğitim verilirken kontrol grubunda, kulaktan notalı müzik öğretim yöntemiyle müzik eğitimi verilmiştir. İstatistiksel çözümlemeler sonucunda, “Yaratıcı Drama Yönteminin geleneksel müzik yöntemine göre öğrenciler üzerinde daha çok etkisinin olduğu görülmüştür. Bedensel ve oyun gibi etkinlikler içeren, drama öğretimi uygulamalarıyla müzik eğitimi alan deney grubunun; geleneksel yaklaşım yöntemiyle müzik dersi gören kontrol grubuna göre daha anlamlı sonuçların ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Yaratıcı drama yönteminin, temel müzik bilgisi öğrenimi bakımından, müziksel işitme kabiliyetinde, müzik yeteneğine ait öz güveninin gelişme düzeyinde, müzik dersine özgü tutumda, müziğe bedensel uyum becerisinde ve şarkı söyleme becerisinde, geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu saptanmıştır.

Yağcı (1995) “Müzik Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama (Örnek Bir Model Önerisi)” adlı yüksek lisans tezinde yaratıcı drama ile müzik eğitimi ilişkisinin nasıl durumlarda ilerlediğini ve bu ilişkinin müzik eğitiminde bir teknik olarak kullanıldığında yaratıcı dramanın ne kadar etkisi olabileceğini göstermek için çalışmıştır. İlk aşamada müzik eğitiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak uygulanmasının etkisi için genel tarama modeli kullanılmıştır. İkinci aşamada ise M.E.B. bağlı gündüz bakımevi üç yaş çocuklardan 10 kişiden oluşturulmuş bir grup seçilmiştir ve gözlem tekniği uygulanmıştır. Sonuç olarak elde edilen kuramsal bilgilere

göre müzik eēitiminde yaratıcı dramanın bir yöntem olarak uygulanabileceēi gözlenmiştir. Çocukların hayatında müzik ve oyun birliktedir. Dans, ritim ve taklit unsurları oyunsu nitelikleri ile çocukların hayatında bir bütün içerisinde var oldukları gözlenmiştir.

Bishop (1991), “Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Müziksel Yaratıcılık Gelişimine Orff ve Geleneksel Yöntemin Etkisi” (The Use of the Orff Schulwerk Approach Versus the Traditional Method to Develop Music Creativity in Third Grade Students) konulu yüksek lisans tezinde orff yöntemiyle geleneksel yöntemin üçüncü sınıf öğrencilerinin müziksel yaratıcılık gelişimine etkisini araştırmaktır. Araştırma deneysel desenedir. Deney ve kontrol grubunda 21 öğrenci olmak üzere araştırma toplam 42 öğrenciyle yapılmıştır. Deney grubuna orff yöntemi kullanılarak öğretim yapılırken kontrol grubuna geleneksel metot ile öğretim yapılmıştır. Öğretim süreci 12 hafta sürmüştür. Webster Müzikte Yaratıcı Düşünme Ölçeēi ile değerlendirme yapılmıştır. Ön test ve son test sonuçları değerlendirildiğinde Orff metodunun kullanıldığı deney grubunda kontrol grubuna oranla anlamlı bir farklılık görölmüştür. Fakat diğer alt problemlerde yer alan müzikal özgünlük, müzikal söz dizimi ve müzikal kapsamlılık konularında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Öztürk (1996) “Okul Öncesi Dönem (beş ve altı yaş grubu) Müzik Eğitiminde Dramanın Kullanımının Etkisi” adlı yüksek lisans tezinde okul öncesi beş ve altı yaş grubu öğrencilerinden toplam 56 çocuēa deneysel bir çalışma yapılmıştır. Araştırmada deney grubuna müzik eğitiminde drama kullanılırken, kontrol grubunda sadece müzik eğitimi verilmiştir. Araştırmanın sonucunda müzik ve dramanın beraber kullanıldığı eğitimin daha başarılı olduēu görölmüştür.

Önder (2007) “İlköğretim Beşinci Sınıf Müzik Dersinin Drama İle Birleştirilerek Uygulanması ve Öğrenciler Üzerindeki Öğrenme Farklılıklarının Tespit Edilmesi” konulu yüksek lisans tezinde, ilköğretimde müzik eğitimi ile dramayı birleştirilerek uygulanması sonucunda, öğrencilerin öğrenme düzeylerinde nasıl bir farklılık yarattığını görmek, drama yöntemi ile müzik eğitiminin bir arada kullanıldığı ve drama yönteminin kullanılmadığı sadece müzik eğitiminin uygulanmasıyla ortaya çıkan

sonuçlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını araştırmıştır. Araştırma n test ve son test kontrol kmeli modele göre hazırlanmış ve deneysel olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2006-2007 ğretim yılının 1. Döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada İlköğretim Okulundaki sınıflara ait şubeler seçilmiştir ve basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Böylelikle ilk çıkan sınıf kontrol grubu, ikinci çıkan ise sınıf deney grubu olarak alınmıştır. Verilerin toplanmasında “Müzikte Gürlük” nitesine ait hedef ve davranışlar belirlenmiş ve bu hedef ve davranışların ne ölçüde gerçekleştirildiğini kontrol etmek için derecelendirme lği kullanılmıştır. Uygulamada deney grubuna drama ile kontrol grubuna geleneksel yöntemlerle ğretim gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, İlköğretim 5. Sınıf müzik dersinde yaratıcı drama ile uygulama yapılan deney grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarıları ile geleneksel ğretim ile uygulama yapılan kontrol grubunda bulunan öğrencilerin akademik başarısı arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM II: YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, araştırmada izlenen yöntem, veri toplama araç ve teknikleri, verilerin geliştirilmesi ve çözümlenmesi üzerinde durulmaktadır.

2.1. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırma 2019-2020 öğretim yılında Çorum Güneş Kreş, okul öncesi 4 ve 5 yaşlardaki çocuklar ile gerçekleştirilmiştir. Dört ve beş yaşta 25 öğrenci olmak üzere toplam 50 öğrenci ile eğitim gerçekleştirilmiştir.

2.2. ARAŞTIRMA DESENİ VE MODELİ

Bu araştırmada dört ve beş yaşlarındaki çocuklarda müzikli yaratıcı drama eğitimini almanın onların öz güven düzeyleri üzerindeki etkisi araştırmak istenmiştir. Öğrencilerin uygulama öncesi öz güven düzeyleri belirlenmiştir. Daha sonra 10 hafta boyunca (15.10.2019-20.12.2019 tarihler arasında) bu öğrencilere müzik öğretmenleri tarafından müzikli drama eğitimi verilmiştir. Eğitim verilmeden önce araştırmacı öğrencileri gözlemlemesi için iki hafta önce sınıf öğretmenleriyle derslere girmiştir. Bu iki hafta gözlemden sonra araştırmacı, sınıf öğretmenleri ve velilere öz güven gözlem testi dağıtılmıştır ve bir hafta sonra ilk gözlem testlerini almaktadır. Bu süreçten sonra öğretmen çocuklara yaratıcı drama yöntemiyle şarkılar öğretmektedir. 10 haftalık uygulama süresinde araştırmacı gözlemlerini kaydetmiş ve öz güven gözlem testi araştırmacı, sınıf öğretmeni ve öğrencilerin velileri tarafından test tekrar doldurulmuştur. Bu araştırmada öğretmenin, velilerin ve gözletmenin testi doldurma sebebi güvenirliliği artırmaktır. Bunlara ilave olarak öz güven gelişiminde yaş, cinsiyet, memleket, evde yaşayan birey sayısı, anne ve babanın durumu, kardeş sayısı, ailede

kaçıncı çocuk olduğu, ailenin ekonomik durumu, okula başlama yaşı, okula başlamadan önce bakan kişi, anne ve babanın eğitim durumu ile meslek türleri arasında öz güvenin etkisinin olup olmadığı sorularına yanıt aranmıştır.

Bu araştırma betimsel bir çalışma olup araştırmada survey (tarama) yöntemi, anket ve gözlem tekniği kullanılmıştır.

Betimsel çalışma, birçok unsurdan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir karara varmak amacıyla tüm evrenin veya evrenden alınacak olan grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 1986, akt. Ezmeci, 2012: 43). Survey yöntemi, genellikle anket ve mülakat teknikleridir. Betimsel çalışmalarda anket ve mülakata ek olarak gözlem ve test tekniklerinden faydalanılmaktadır (Kaptan, 1998, akt. Günalp, 2007: 60). Anket tekniği, belirli bir konuda tespit edilen hipotezlere veya sorulara bağlı olarak bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yöneltmek biçimiyle sistemli veri toplama tekniği olarak tanımlanmaktadır (Armağan, 1983, Akt.Balcı, 2018: 150).Gözlem tekniği, belli bir kişi, nesne, olay, yer, durum veya koşulla ilgili bilgi toplamak için belirli amaçlara yöneltilmiş bir bakış ve dinleyiş olarak tanımlanabilir (Özsoy, 1970: 36, akt. Karasar, 2016: 200).

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

2.3.1. Öz güven Gözlem Listesi

Araştırmada veri toplama aracı olarak Günalp (2007) tarafından geliştirilen öz güven gözlem listesi Çorum Güneş Kreş dört ve beş yaşlarında eğitim öğretim gören öğrencilerinin öz güven durumlarını belirlemek amacıyla araştırmacı, sınıf öğretmeni ve öğrencilerin velileri tarafından müzikli drama eğitimine başlanmadan önce sınıfta bulunan öğrenciler üzerinde gözlemler yapılarak doldurulmuştur.

Öz güven gözlem listesinde 52 tane soru bulunmaktadır. Bu gözlem listesine çocukların öz güven duygularının gelişimini ilgili ifade eden davranışlar yer almaktadır. Cevaplamada “evet” ve “hayır” olmak üzere iki şık vardır. Veriler puanlanırken öz güvenin gelişimine yönelik olumlu ifadeler (2), olumsuz ifadelere ise (1) puan

verilmektedir. Gözlem listesinde alınabilecek en yüksek puan 104, en düşük puan ise 52'dir. 52 puana yaklaşan değerler öz güvenin düşük olduğunu, 75 ve üzeri puanı aşan ve 104 puana yaklaşan değerler ise öz güvenin yüksek olduğunu ifade etmektedir.

Araştırmada, nitel ve nicel yöntemler birlikte kullanılmıştır. Nitel yöntem olan gözlem yöntemi, nicel yöntem olan deneysel desen kullanılmıştır. Kullanılan öz güven gözlem listesinin madde sayısı 52'dir. Ölçek puan varyansı 8,93 madde toplam puan varyansı 8,94 olarak hesaplanmıştır. Hazırlanan gözlem listesinin iç tutarlılığını incelemek ve diğer bir güvenilirlik kanıtını ortaya koyabilmek için, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve 0,82 olarak bulunmuştur. Bu değerler güvenilirlik α 0,857 yüksek bir değer olduğu belirtilip literatürlerde iyi kabul edilen değerler arasındadır

2.3.2. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmanın, çalışma grubunda yer alan okulöncesi öğrencileri tanımaya yönelik sorulara yer verilmiştir. Öğrencilerle ilgili özellikleri öğrenmek için ön test ve son test sonuçlarına göre verilerin yorumlanması ve çözümlenmesi amaçlı kullanılmıştır. Öğrencilerin cinsiyeti, memleketleri, evde yaşayan bireyler, anne ve baba durumu (beraber ya da ayrılmış olma durumu), kardeş sayısı, doğum sırası, ailenin gelir düzeyi, anne ve babanın eğitim durumları, anne ve babanın mesleği, okula başlama yaşı, okula başlamadan önce öğrenciye bakan kişi olmak üzere toplam ölçmeye dayalı 12 soruya yer verilmiştir.

BÖLÜM III: BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın hipotezleriyle ilgili bulgular yer almaktadır. Okul öncesi öğrencilerinden oluşan deney grubuna uygulanan müzikli yaratıcı drama çalışmaları öncesinde ve sonrasında Öz güven Gözlem Testi kullanılarak öz güven puanları ölçülmüş ve yorumlanmıştır.

Tablo 3.1. Öz güvenin cinsiyete ilişkin T testi tablosu

	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Erkek	29	91.41	6.66200	-1.204	.234
Kız	21	93.52	5.66918	-1.204	

Çalışmaya katılan öğrencilerin Öz Güven Gözlem Listesi'ne göre aldıkları puanlar görülmektedir. Tabloya Göre cinsiyet ile öz güven arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ortalamaya göre kızların öz güvenlerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu görülmeye rağmen bu fark anlamlı değildir.

Tablo 3.2. Öz güvenin yaşlara ilişkin T testi tablosu

	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
4 Yaş	25	93.36	5.27742	1.017	.314
5 Yaş	25	91.57	7.02279	1.017	

Tablo incelendiğinde öğrencilerin yaşlarına göre öz güven düzeylerine ilişkin ortalama değerler şu şekildedir. Dört yaşındaki öğrencilerin öz güven düzeylerine ilişkin ortalama puanı 93.36, beş yaşındaki öğrencilerin 91.57'dir. Dört yaşındaki öğrencilerin

öz güven ortalaması beş yaşın öz güven ortalamasından daha yüksektir. Ama dört ve beş yaştaki öğrencilerin öz güven düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Tablo 3.3. Öz güvenin öğrencilerin memleketlerine ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. İçin %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
Çorum	45	92.82	6.16835	.91952	90.97	94.68	77.33	101.33	.420
Sinop	1	81.33					81.33	81.33	
Tokat	2	89.33	8.01388	5.66667	17.33	161.33	83.67	95.00	
Tunceli	1	94.33					94.33	94.33	
Amasya	1	91.66					91.67	91.67	
Toplam	50	92.46	6.21388	.87777	90.70	94.23	77.33	101.33	

Öğrencilerin memlekete göre öz güven düzeyleri incelendiğimizde en yüksek ortalama Tunceli ili olmakla beraber en düşük ortalama ise Sinop'ta görülmektedir. Yalnız öğrencilerin memleketiyle öz güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır.

Tablo 3.4.Öz güven düzeyleri ile evde yaşayan bireylere ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. İçin %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
AnneBaba Çocuklar	45	92.460	6.20866	.92553	90.60	94.33	77.33	101.330	.802
AnneBabaÇocukDiğ.	3	94.00	8.11035	4.468251	73.85	114.14	84.67	99.33	
AnneÇocuk	2	90.16	6.83537	4.83333	28.75	151.58	85.33	95.00	
Toplam	50	92.46	6.21388	.87877	90.70	94.26	77.33	101.33	

Okul öncesi çocukların öz güveni ile evde yaşayan bireylere göre şu şekildedir: Geniş ailelerin ortalaması 94.00, çekirdek ailelerin öz güven ortalaması 92.46, sadece anne ve çocuğun olduğu ailenin öz güven ortalaması 90.16olarak görülmektedir. Okul öncesi öğrencilerin öz güvenleri ile ailede yaşayan bireyler arasında anlamlılık bulunmamaktadır.

Tablo 3.5. Öz güvenin anne ve baba durumuna ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. İçin %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	P
					Alt Sınır	Üst Sınır			
AnneBaba SağBeraber	48	92.56	6.24714	.90170	90.74	94.37	77.33	101.33	
AnneBabaSağ Ayrıldılar	2	90.16	6.83537	4.83333	28.75	151.58	85.33	95.00	.598
Toplam	50	92.46	6.21388	.87777	90.70	94.23	77.33	101.33	

Öğrencilerin öz güven düzeyleri anne ve babasının beraber yaşadığı evde öz güven ortalamaları 92.56, anne ve babanın ayrı yaşadığı evdeki öz güven ortalaması 90.16'dir. Fakat anlamlı fark görülmemiştir.

Tablo 3.6. Öz güvenin kardeş sayısına ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. İçin %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
1	24	91.36	5.80431	1.18480	88.91	93.81	80.67	98.67	
2	23	94.02	6.22386	1.29777	91.33	96.72	77.33	101.33	
3	2	86.83	10.60660	7.50000	-8.46	182.12	79.33	94.33	.771
4	1	94.33					94.33	94.33	
Toplam	50	92.46	6.21388	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tabloya bakıldığında dört kardeşe sahip öğrencinin öz güven ortalaması (94.33) en yüksek ortalama olarak görülürken, en düşük öz güven ortalaması (86.83) ise üç kardeşe sahip öğrencilerde görülmüştür. Fakat kardeş sayılarıyla öğrencilerin öz güven düzeyleri arasında anlamlı fark yoktur.

Tablo 3.7. Öz güvenin doğum sırasına ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. İçin %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
1	32	91.39	6.01577	1.06345	89.22	93.56	77.33	98.67	
2	16	94.37	6.67430	1.66858	90.81	97.93	79.33	101.33	
3	1	94.33					94.33	94.33	.462
4	1	94.33					94.33	94.33	
Toplam	50	92.46	9.21388	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tablo incelendiğinde en yüksek öz güven ortalaması (94.37) ikinci doğum sıralamasında yer alan çocuklarda gözükürken en düşük öz güven ortalaması (94.33) üçüncü ve dördüncü doğum sıralamasında yer aldığını görüyoruz. Çocukların öz güven düzeyleri ile ailedeki doğum sırası o arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Tablo 3.8. Öz güvenin ailenin ekonomik durumuna ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. için %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
Düşük	1	93.33					93.33	93.33	
Orta	42	91.95	6.32994	.97673	89.97	93.92	77.33	101.33	
Yüksek	7	95.42	5.41505	2.04670	90.42	100.43	83.67	99.33	.395
Toplam	50	92.46	6.21288	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Okul öncesi öğrencilerin ekonomik durumları şu şekildedir: Düşük gelirden olan ailelerin ortalaması 93.33, orta gelirden olan ailelerin ortalaması 91.95, yüksek gelirden olan ailelerin ortalaması ise 95.42'dir. Okul öncesi öğrencilerin öz güvenleri ile ailenin ekonomik durumu arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Tablo 3. 9. Öz güvenin annenin eğitim düzeyine ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. İçin %95 Güven		Min.	Max.	p
					Aralığı				
					Alt	Üst			
					Sınır	Sınır			
İlkokul	1	91.33					91.33	91.33	
Ortaokul	1	79.33					79.33	79.33	
Lise	13	91.58	6.73046	1.86669	87.52	95.65	77.33	100.00	.153
Üniversite	35	93.20	5.80523	.98126	91.20	95.19	80.67	101.33	
Toplam	50	92.46	6.21388	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tabloya bakıldığında ilkokul mezunu olan annenin ortalaması 91.33, ortaokul mezunu olan annelerin ortalaması 79.33, lise mezunu olan annelerin ortalaması 91.58 üniversite mezunu olan annelerin ortalaması 93.20'dir. En yüksek ortalama üniversite mezunu olarak saptanmıştır. Ama okul öncesi öğrencilerin öz güvenleri ile annenin eğitimi durumu arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 3.10. Öz güvenin babanın eğitim düzeyine ilişkin ANOVA testi tablosu

					Ort. İçin %95				
	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
İlkokul	1	94.00					94.00	94.00	
Ortaokul	2	85.33	8.48528	6.00000	9.09	161.57	79.33	94.33	
Lise	8	93.58	6.54108	2.31262	88.11	99.05	82.33	101.33	.407
Üniversite	39	92.56	6.08284	.97403	90.59	94.53	77.33	100.33	
Toplam	50	92.46	6.21388	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tabloya bakıldığında ilkokul mezunu olan babanın ortalaması 94.00, ortaokul mezunu olan babaların ortalaması 85.33, lise mezunu olan babaların ortalaması 93.58, üniversite mezunu olan babaların ortalaması 92.56'dır. Genel ortalama ise 92.46 olarak tespit edilmiştir. En yüksek ortalama ilkokul mezunu olarak saptanmıştır. Ama okul öncesi öğrencilerin öz güven düzeyleri ile babanın eğitimi durumu arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 3.11. Öz güvenin annenin meslek türüne ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. için %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
Öğretmen	16	92.79	5.03745	1.25936	90.10	95.47	83.67	99.67	.231
Mühendis	1	90.00					90.00	90.00	
Esnaf	5	93.13	8.45117	3.77948	82.63	103.62	82.33	101.33	
Memur	3	87.44	6.66944	3.85061	70.87	104.01	77.33	100.33	
İşletmeci	1	97.33					97.33	97.33	
Muhasebeci	1	82.33					82.33	82.33	
Ev Hanımı	9	90.77	7.38429	2.46143	85.10	96.45	77.33	100.00	
Mimar	6	96.55	3.95343	1.61398	92.40	100.70	89.00	100.33	
Avukat	1	97.33					97.33	97.33	
ServisHostesi	1	95.00					95.00	95.00	
Hemşire	2	93.83	.70711	.50000	87.48	100.18	93.33	94.33	
TemizlikGörevlisi	1	85.33					85.33	85.33	
Satış Elemanı	1	81.66					81.67	81.67	
Fizyoterapist	2	98.83	1.17851	.83333	88.24	109.42	98.00	99.67	
Toplam	50	92.46	6.21388	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tabloya bakıldığında en yüksek ortalamaya (98.83)sahip annelerin mesleği fizyoterapist, en düşük ortalamaya (81.66) sahip olan annenin mesleği ise satış elemanıdır. Okul öncesi öğrencilerin öz güven düzeyleri ile annenin meslek türü arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 3.12.Öz güvenin babanın meslek türüne ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. için %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
Öğretmen	13	92.48	5.72295	1.58726	89.02	95.94	77.33	99.67	.372
Mühendis	8	92.91	6.51677	2.30403	87.46	98.36	81.33	99.67	
Esnaf	11	92.48	6.85138	2.06577	87.88	97.08	79.33	101.33	
Memur	2	91.66	9.89949	7.00000	2.7232	180.61	84.67	98.67	
İşletmeci	2	95.83	2.12132	1.50000	76.77	114.89	94.33	97.33	
İşçi	1	85.33					85.33	85.33	
Danışman	1	94.33					94.33	94.33	
Doktor	7	95.33	4.56233	1.72440	91.11	99.55	87.67	100.33	
FinansUzmanı	1	80.66					80.67	80.97	
Kaptan	1	94.33					94.33	94.33	
PlanlamaMüdürü	1	81.66					81.67	81.67	
Diş Teknisyeni	1	83.66					83.67	83.67	
Makine Ressamı	1	98.00					98.00	98.00	
Toplamı	50	92.46	6.21388	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tabloya bakıldığında en yüksek ortalamaya (98.00) sahip babanın mesleği makine ressamı iken en düşük ortalamaya (81.66) sahip olan babanın mesleği ise planlama müdürüdür. Okul öncesi öğrencilerin öz güven seviyeleri ile babanın meslek türü arasında anlamlı bir yoktur.

Tablo 3.13.Öz güvenin çocukların okula başlama yaşına ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. için %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
2	9	92.48	5.67673	1.89224	88.11	96.84	81.33	98.67	.910
3	19	92.68	6.98099	1.60155	89.31	96.04	79.33	101.33	
4	16	91.68	6.24377	1.56094	88.36	95.01	77.33	99.67	
5	6	93.83	5.48432	2.23896	88.07	99.58	84.67	100.33	
Toplam	50	92.46	6.21288	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tablo incelendiğinde en yüksek ortalama (93.83) beş yaşında okula başlayan öğrenciler, en düşük öz güven ortalaması (91.68) ise dört yaşında okula başlayan

öğrencilerdir. Okul öncesi öğrencilerin öz güven seviyeleri ile okula başlama yaşı arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 3.14. Öz güvenin çocukların okula başlama yaşına ilişkin ANOVA testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata	Ort. için %95 Güven Aralığı		Min.	Max.	p
					Alt Sınır	Üst Sınır			
Anne	19	92.19	6.44858	1.47941	89.08	95.30	77.33	100.33	
Babaanne	13	91.69	5.98990	1.66130	88.07	95.31	80.67	99.67	
Anneanne	6	90.83	7.33863	2.99598	83.13	98.53	81.67	99.33	.673
BabanneveAnne	6	93.38	7.75863	3.16745	85.24	101.53	79.33	101.33	
Bakıcı	6	95.72	3.12280	1.27488	92.44	98.99	91.33	99.67	
Toplam	50	92.46	6.21388	.87877	90.70	94.23	77.33	101.33	

Tablo incelendiğinde okula başlamadan önce bakan kişi ile en yüksek ve en düşük öz güven ortalamaları; en yüksek bakıcı 95.72, en düşük öz güven ortalaması anneanne 90.83 öz güven ortalaması tespit edilmiştir. Ama anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 3.15. Öğretmenin yapmış olduğu ön test –son test T testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
ÖğretmenİlkGözlem	50	87.56	8.53363	72.553	
ÖğretmenSonGözlem	50	92.32	7.74186	84.321	.000

Okul öncesi öğrencilerin almış olduğu müzikli yaratıcı drama eğitiminin öğretmenin yapmış olduğu ön test (87.57) ve son test (92.32) öz güven puanları arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Müzikli yaratıcı drama eğitimi alan öğrencilerin öz güvenlerinin artmış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.16. Velinin yapmış olduğu ön test - son test T testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
VeliİlkGözlem	50	89.22	7.40736	85.169	
VeliSonGözlem	50	92.18	6.76332	96.374	.000

Okul öncesi öğrencilerin almış olduğu müzikli yaratıcı drama eğitiminin velilerin yapmış olduğu ön test (89.22) ve son test (92.18) öz güven puanları arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Müzikli yaratıcı drama eğitimi alan öğrencilerin öz güvenlerinin artmış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.17. Gözetmenin(Araştırmacının) yapmış olduğu ön test – son test T testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
GözetmenİlkGözlem	50	87.90	7.82265	79.455	
GözetmenSonGözlem	50	92.90	7.53021	87.236	.000

Okul öncesi öğrencilerin almış olduğu müzikli yaratıcı drama eğitiminin gözetmenin yapmış olduğu ön test (87.90) ve son test (92.90) öz güven puanları arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Müzikli yaratıcı drama eğitimi alan öğrencilerin öz güvenlerinin artmış olduğu görülmektedir.

Tablo 3.18. Öğretmen, Veli ve Gözetmenin yapmış olduğu ön test – son test T testi tablosu

	N	Ortalama	Std. Sapma	t	p
ÖnTestOrtalama	50	88.22	6.73147	92.678	
SonTestOrtalama	50	92.46	6.21388	105.222	.000

Ortalamalara göre ön test öz güven ortalaması 88.22 iken son test öz güven ortalaması 92.46 olarak görülmüştür. Çocukların öz güven puanlarında artış tespit edilmiştir. Ön test ortalamaları ve son test ortalamalarında anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan araştırmalar, incelemeler ve elde edilen veriler doğrultusunda okulöncesi öğrencilerde yapılan müzikli yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin öz güven düzeylerine etkisi hakkında çeşitli sonuçlara ulaşılmış ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Bu araştırmada müzikli drama etkinliklerinin okulöncesi öğrencilerinin öz güven düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Yapılan gözlemler sonucunda müzikli yaratıcı drama etkinliklerinin tüm öğrencilerin öz güven duygularını olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

SONUÇLAR

1. Okul öncesi öğrencilerin öz güven testinden aldıkları puanlara göre cinsiyet değişkenine bağlı olarak kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Kız öğrencilerin öz güven puan ortalamaları, erkek öğrencilerin öz güven puan ortalamalarına göre daha yüksek görülse de anlamlı değildir.
2. Okul öncesi öğrencilerin öz güven testinden aldıkları puanlar ile göre yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark yoktur. En yüksek öz güven ortalaması dört yaşta görülürken, en düşük öz güven ortalaması ise beş yaşta görülmektedir.
3. Okul öncesi öğrencilerin öz güven testinden aldıkları puanlar ile göre memleket değişkeni altında beş tane şehir vardır. Öğrencilerin memleketleri ile öz güvenleri arasında anlamlı bir fark yoktur. Memleketi Tunceli olan bir öğrenci en yüksek öz güvene sahip olduğu görülmüştür. Memleketleri Sinop olan bir öğrenci ise en düşük öz güvene sahip olduğu görülmüştür.

4. Evde yaşayan birey değişkeni üç farklı değişkene göre yapılmıştır. Geniş aileden oluşan aile türüne sahip olan öğrencilerin öz güven puan ortalaması, çekirdek ve sadece anne ve çocuktan oluşan aile türüne göre daha yüksek çıkmıştır. En düşük ortalamaya sahip aile değişkeni ise anne ve çocukta görülmüştür. Fakat üç aile türü arasında anlamlı bir fark yoktur.
5. Araştırmada cevap aranan sorunun birisi de anne babanın ayrı olup olmamasının öz güven üzerindeki etkisinin olup olmadığıdır. Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerden kırk sekiz kişi anne babası sağ ve beraber iken iki kişi ise anne babası sağ ama ayrı yaşadıklarını belirtmiştir. Sonuçlara göre anne babası ayrı yaşayan öğrencinin öz güven puanı 90.16 çıkmıştır. Anne ve babasının beraber olduğu sonuç ise 92.56 görülmektedir. Fakat anne baba durumunun öğrencilerin öz güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ve pozitif yönde bir etki yapmamıştır.
6. Kardeş sayısı değişkeni ile öğrencilerin öz güven puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Dört kardeşe sahip olan çocuğun öz güven puanı daha yüksektir. En düşük öz güvene sahip olan çocuklar ise üç kardeşe sahiptir.
7. Öğrencilerin ailede kaçınıcı çocuk olduğu değişkeni ile öz güven puanları arasında anlamlı fark yoktur. Fakat en yüksek öz güven puan ortalaması ikinci sırada, en düşük öz güven puan ortalaması ise birinci sırada olan öğrencilerin aldığı görülmektedir.
8. Ailenin ekonomik düzeyleri ile öz güven seviyeleri arasında anlamlı bir fark yoktur. En yüksek öz güven ortalaması olan yüksek gelir grubu olan ailede görülmüştür. En düşük öz güven ortalaması ise orta gelir grubunda saptanmıştır.
9. Annenin eğitim durumu ile öz güven puanı arasında anlamlı bir fark yoktur. En yüksek öz güven ortalamasına sahip öğrencilerin anneleri üniversite mezunu olarak görülmüştür. En düşük öz güvene sahip olan öğrencinin annesi ise ortaokul mezunu olarak görülmüştür. Öz güven puanlarının

annelerin eğitim durumlarına göre düşükten yükseğe göre sıralanışı şu şekildedir: Ortaokul, ilkokul, lise ve üniversite şeklindedir.

10. Babanın eğitim durumu ile öz güven puanı arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. En yüksek öz güven puan ortalaması ilkokul mezunu gözükmüşken, en düşük öz güven ortalaması ortaokul mezunu olarak görülmektedir. Öz güven puanlarının babaların eğitim durumlarına göre düşükten yükseğe göre sıralanışı şu şekildedir: Ortaokul, üniversite, lise ve ilkokul şeklindedir.
11. Annenin meslek türü ile öz güven puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. En yüksek ortalamaya sahip annelerin mesleği fizyoterapist, en düşük ortalamaya sahip olan annenin mesleği ise satış elemanıdır.
12. Babanın meslek türü ile öz güven puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. En yüksek ortalamaya sahip babanın mesleği makine ressamı iken en düşük ortalamaya sahip olan babanın mesleği ise planlama müdürüdür.
13. Okula başlama yaşı ile öz güven puanları arasında anlamlı bir fark yoktur. En yüksek öz güven ortalaması beş yaşında okula başlayan öğrencilerdir. En düşük öz güven ortalaması ise dört yaşta görülmüştür.
14. Okula başlamadan önce bakan kişi ile okul öncesi çocukların öz güven ortalaması arasında anlamlı bir fark yoktur. En yüksek bakıcı iken en düşük ortalama ise anneannede görülmüştür.
15. Okul öncesi öğrencilerin almış oldukları müzikli yaratıcı drama eğitiminin öğretmen, velinin ve gözetmenin yapmış olduğu ön test ve son test öz güven puanları anlamlı çıkmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin müzikli yaratıcı drama dersi aldıktan sonra çocukların öz güvenlerinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Yapılan gözlemler sonucunda müzikli drama etkinliğinin öz güven duygularını pozitif yönde etkilediği

gözlemlenmiştir.10 haftalık bir çalışma sürecinde öğrencilerin kendilerini ifade etmesinde arkadaşlarıyla olan iletişimlerinde geliştikleri gözlemlenmiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada müzikli yaratıcı drama eğitiminin çocukların öz güvenleri üzerinde olumlu bir etkiye yol açtığı görülmüştür. Daha önce yapılmamış bir araştırma olduğundan dolayı benzer literatürler incelenmiştir.

Literatürde yaratıcı drama eğitiminin okul öncesi dönem çocuklarının çok yönlü gelişimini desteklediği noktasında farklı araştırma sonuçlarıyla karşılaşılmıştır. Pek çok alanda yaratıcı dramanın olumlu etkisinin görüldüğü, değerlerin kazandırılmasında da etkili olabileceği düşünülmüştür.

Türkiye’de öz güven ile ilgili yapılan lisansüstü tezler eğitim alanında yoğunlaşsa da spor, müzik, sağlık gibi pek çok farklı alanda bu kavram ile ilgili çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Yapılan literatür incelemesinde ülkemizde öz güven ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerde çalışılan konuların yönelimlerini belirleyen kapsamlı bir analiz çalışmasının bulunmadığı görülmektedir. Ancak yaratıcı drama ile müzik eğitiminin bir arada kullanıldığı çalışma çok az bulunmaktadır.

Çocuklar için, ilgiyle ve sevgiyle geçirilen bir zamanın esas karşılığı; isteklerinin ve ihtiyaçlarının sağlanmasıdır. Çocuğun en temel ihtiyaçlarından birisi de güven duygusudur. Çocuğun ihtiyaçlarını karşılanmasında yeterli ve gerekli ilginin ve sevginin onlara gösterilmesi sonucu güven duygusu oluşmaktadır. (Köknel, 1987: 94). Çocuklar için öz güvenin kazanmasında yaratıcı drama eğitiminin de yararları bulunmaktadır. Müzikli yaratıcı dramanın okul öncesi çocukların öz güven düzeylerine etkisinin olduğu bu çalışmada görülmüştür. Bu çalışmayı destekleyen başka bir çalışma ise Nuran Paylan’ın “İlkokulda yapılan yaratıcı drama etkinliklerinin öğrencilerin öz güven gelişimine etkisi” tezinde yapmış olduğu çalışmada yapılan gözlemler sonucunda yaratıcı drama eğitiminin öğrencilerin öz güvenleri üzerinde

olumlu etkiye yol açmıştır. Canyurt (2018) in yapmış olduğu araştırmada 11 ve 12 yaş gruplarına verilen yaratıcı drama eğitiminin öz-kavramlarına etkisini araştırmıştır ve yaratıcı dramanın öğrenciler üzerinde olumlu yönde geliştiği görülmektedir. Okul öncesi çocukların müzikli yaratıcı drama eğitimi aldıktan sonra davranışlarında, duygularında, düşüncelerinde olumlu yönde geliştiği gözlemlenmiştir Bu çalışmada yaratıcı drama eğitimin öz güvene etkisi olumlu etkisinin olduğu görülmektedir. Çocuklar yaratıcılıklarını ve kendi becerileri ortaya çıkarırlar. Çocuklardan bazıları çalışmanın başında aktif olmamasına rağmen çalışmanın ortalarına doğru aktifleşmeye başlamıştır ve istekli hale gelmiştir. Bazı saldırgan davranışlar gösteren çocukların müzikli yaratıcı drama eğitimi aldıktan sonraki gözlemlere göre bu saldırgan davranışların azaldığı gözlemlenmiştir.

İsmail Çelik'in "Ortaokul öğrencilerinin öz güven düzeyinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi" tezinde kız ve erkek öğrencilerin öz güven düzeylerinde anlamlı bir fark görülmemiştir. Aile türü, anne baba durumu, doğum sırası ve kardeş sayısı arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu araştırma verilerini destekler niteliktedir. Ama yerleşim yeri, ekonomik düzeyleri, ebeveynlerin eğitim durumları arasında anlamlı fark görülmüştür. Bu araştırmada bulunan sonuçlarda anlamlı bir fark görülmemiştir ve desteklememektedir. Ortaokul öğrencileri ile okul öncesi öğrenciler karşılaştırıldığında cinsiyet, aile türü, anne baba durumu, doğum sırası ve kardeş sayısı her iki araştırmada da anlamlı bir fark olmadığını görüyoruz. Okul öncesi öğrencilerde yerleşim yeri, ailenin ekonomik düzeyleri,okula başlama yaşı, okula başlamadan önce bakan kişi,ebeveynlerin eğitim durumu ve mesleklerinde anlamlı bir fark görülmemiştir.

Araştırmada cinsiyet, anne ve babanın eğitim durumu, aylık gelirleri, çalışıp çalışmama durumlarının öz güven üzerindeki etkisi anlamlı görülmemektedir. Fulya Ezmeci'nin "İlköğretim 1. Sınıf Öğrencilerin Öz güvenleri" tezinde ise bu değişkenlerin öz güven üzerindeki etkisi anlamlı görülmüş olup araştırma bulgularını desteklememektedir. Ezmeci' nin araştırmasında öğrencilerin kardeş sayılarında anlamlı fark görülmemiştir. Bu veri ise araştırmadaki bulguları desteklemektedir.

Drama çalışmalarında görüldüğü gibi öğrencilerin davranışlarında farklılık görülmektedir. Öğrenciler birlikte çalışmayı ve paylaşmayı öğrenmektedir. Okul öncesi çocuklarda müzikli yaratıcı drama eğitiminin olumlu yönde etki yaptığı görülmüştür. Çocukların birbirleriyle olan iletişimlerinin arttığı gözlemlenmiştir ve dramanın davranışları etkilediğini savunan bir başka çalışma ise Aslan'ın (2008) yaptığı çalışmada altı yaş çocuklarının drama temelli sosyal beceri eğitiminin çocukların davranışlarında olumlu yönde değişiklik olduğu görülmüştür. Bu da drama eğitiminin davranış üzerinde etkisi olduğunu kanıtlamaktadır.

Bu araştırmada müzik eğitiminde dramanın etkisi öğrenciler üzerinde olumlu yönde gelişmiştir. Drama çocuklar üzerinde iletişimlerinin gelişmesinde önemli katkı sağlamaktadır. Altınköprü (2002), Çocuğun Başarısı Nasıl Sağlanır? Konulu çalışmasında çocuğun oyun içerisinde çevresiyle duygusal ve bedensel bir ilişki kurup, sosyal yönünü geliştirme olanağı bulduğunu belirtmiştir. Öztürk (1996) “Okul Öncesi Dönem (beş ve altı yaş grubu) Müzik Eğitiminde Dramanın Kullanımının Etkisi” adlı yüksek lisans tezinde okul öncesi beş ve altı yaş grubu öğrencilerinden toplam 56 öğrenciyle bir araştırma yapmıştır. Araştırmada deney grubu ve kontrol grubu bulunmaktadır. Deney grubunda müzik ve dramayı birleştirip eğitim verilirken kontrol grubuna sadece müzik eğitimi verilmiştir. Araştırmanın sonucunda müzik ve dramanın beraber kullanıldığı eğitimin daha başarılı olduğu görülmüştür. Gürler (2015) çalışmasında, 0.01 seviyesinde konuşma becerisi ve öz güven arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu saptamıştır. Bu da öz güvenin başarıya etkisinin olduğunu ortaya çıkarmıştır. Çocukların kendilerine olan güvenlerinin artması başarılarını da etkilemektedir. İyi yönde etkilediğini savunanlar olmuştur ama aksini savunanlarda bulunmaktadır. Örneğin; yüksek öz güvene sahip bireylerin başarısız olması az rastlanan bir durumdur. Bu konuda E. M. Hallowell eliyle kaleme alınan “Aşırı Yüklü Devreler, Akıllı İnsanlar Nasıl Verimsiz Oluyorlar” isimli çalışmada bu durum açıklanmıştır (Kardam, 2006: 29).

Umuzdaş, S., Doğan, A. ve Umuzdaş, M.S. (2019) araştırmasında müzikli yaratıcı dramanın okul öncesi çocukların öz güven düzeylerine olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. Bazı değişkenlerinde öz güvene olan etkisi gözlemlenmiş ve yaşların öz

güvene etkisinin olduğu gözlemlenmiştir. Cinsiyet, anne-baba durumu, anne-baba eğitim durumları, ekonomik durumları, öğrencinin okula başlamadan önce bakan kişi, çocuğun okula başlama yaşı, anne ve babanın meslekleri gibi değişkenlerin öğrencilerin öz güvenleri üzerinde anlamlı fark görülmemiştir.

Böylelikle müzik ve yaratıcı drama eğitiminin çocuklar üzerinde olumlu etki sağladığı görülmektedir. Çünkü yaratıcı dramada kendini açık bir biçimde ifade edebilmek, kendi yeteneklerinin farkında olup yönetmek, empati kurabilmek, çevresiyle iletişim kurabilmek ve kendine güven bulunmaktadır. Bu hedefleri gerçekleştirmek için müzik ve yaratıcı drama beraber kullanılarak eğitim verilebilir.

ÖNERİLER

Çalışma genişletilerek, araştırmaya diğer eğitim kademelerinde ki öğrencilerde dâhil edilebilir. Araştırmalarda veri toplama aracı olarak farklı yöntemlerden ve tekniklerden faydalanılabilir.

Geleneksel eğitim sistemlerinde ezbercilik olduğundan dolayı çocukların yaratıcılık özellikleri kaybolmaktadır. Kitaplarda yazılanları aynı şekilde öğrendiklerinden kendilerine ek olarak bir şey katmamaktadır. Öğrenme ve öğretme ortamları öğrencinin kendisini göstereceği, kendisine bir şeyler katabileceği ve kendi yaratıcılıklarını ortaya koyabileceği şekilde düzenlenmelidir. Müzik öğretmenlerinin müzik ve yaratıcı dramayı bir araya getirerek ders planları hazırlayıp ve bunları aktif bir şekilde uygulayarak çocuklar üzerinde kalıcı bir öğrenme sağlayarak öğrencileri sürekli bir biçimde öğrenen bireyler haline getirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- ADIGÜZEL, Ö. (1993). *Oyun ve Yaratıcı Drama İlişkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ADIGÜZEL, Ö. (2019). *Eğitimde Yaratıcı Drama*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- AKANDERE, M. (2006). *Eğitici Okul Oyunları*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- AKBABA, S., KÖK, M., SAĞLAM, S. (2003). *Eğitim-Öğretimde Drama ve Oyunlar*. Erzurum: Cemre Ofset Matbaacılık.
- AKYOL, K. A. (2003). *Drama ve Dramanın Önemi*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(2): 179-192.
- AKYÜZLÜER, F. (2007). *İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Becerilerini Geliştirmede Dramanın Etkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ALTINKÖPRÜ, T. (2002). *Çocuğun Başarısı Nasıl Sağlanır?* İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- ALTINOVA, H. H. ve ÇİFTÇİ, E. G. (2013). Yaratıcı Dramanın Kendini Tanıma Düzeyine Etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*. 8(15): 28-47.
- AND, M. (2003). *Oyun ve Büğü, Türk Kültüründe Oyun Kavramı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- ARAL, N., KANDIR, A. ve YAŞAR, M. (2001). *Okulöncesi Eğitim*. İstanbul: 2. Ya-Pa Yayınları.
- ASLAN, E. (2008). *Drama Temelli Sosyal Beceri Eğitiminin 6 Yaş Çocuklarının Sosyal İlişkiler ve İşbirliği Davranışlarına Etkisi*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans tezi). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AYTAŞ, G. (2013). Yaratıcı Dramanın Algısal Öğrenmedeki Rolü. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*. 1(1): 101-106.
- BACANLI, H. (2007). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- BALCI, A. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- BANDURA, A. (1995). *Self Efficacy in Changing Societies*. NY: Cambridge University Press.
- BAYKOÇ DÖNMEZ, N. (1992). *Oyun Kitabı*. İstanbul: Esin Yayınevi.
- BAYRAM, E., ÖZGÜL, E., KAPLAN, G., ÜNAL, H. A., YAPAĞILI, H., DEMİR, K., MORGÜL, M., UĞURLU, N., TANTOĞLU, S., ÖZÜNEL, Ş. ve ÖMÜR, Ü. (1999). *İlköğretim Drama 1*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- BISHOP, J. S. (1991). *The Use of The Orff Schulwerk Approach Versus the Traditional Method to Develop Music Creativity in Third Grade Students*. (Unpublished Masters Thesis). USA: University of St. Thomas.
- CANYURT, A. (2018). *Adana İli Çukurova İlçesi Vakıfbank Ortaokulunda 11-12 Yaşında Çocuklarda Yaratıcı Dramanın Öz-Kavram Üzerine Etkisi*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Mersin: Çığ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- CHEN, G., GULLY, S. M. ve Eden, D. (2001). *Validation of a New General Self-Efficacy Scale*, *Organizational Research Methods*. 4: 62.
- COURTNEY, R. (1989). Culture and the Creative Drama Teacher. *Youth Theatre Journal*. 3: 4.
- ÇELEN, İ. (2008). *Eğitimde Dramada Uzman Rolü Yaklaşımı ve İngilizce Öğretimi: İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DEMİREL, Ö. (1999). *Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- DEMİREL, Ö. (2001). *Eğitim Sözlüğü*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- ERTÜRK, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelken-tepe Yayın.
- EZMECİ, F. ve DİLEKMEN, M. (2016). İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Öz güvenleri. *EÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(1): 513-534.
- GALLAGHER, M. (1997). *Drama in Education: Adult Teaching and Learning for Change in Understanding and Practice*. (Unpublished PhD Dissertation). University of Wisconsin-Madison, USA.
- GÖKNAR, Ö. (2007). *Özgüven kazanmak*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- GÖNEN, M. (1999). *Çocuk Eğitiminde Drama Yönteminin Kullanılması*. Ö. Adıgüzel (Ed.). *Yaratıcı drama 1999-2002 yazılar* (s. 34-42). Ankara: Natürel Yayıncılık.
- GÖNEN, M. ve DALKILIÇ, N. (2003). *Çocuk Eğitiminde Drama Yöntem ve Uygulamalar*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

- GÜRLER, İ. (2015). Correlation between Self confidence and Speaking Skill of English Language Teaching and English Language and Literature Preparatory Students. *Curr Res Soc Sci.* 1(2): 14-19.
- HUMPHREYS, T. (2002). *Çocuk Eğitiminin Anahtarı: Özgüven*, Çev. Tanju Anapa, İstanbul: Epsilon Yayınları.
- KABAN, N. (2014). *Gulam Huseyn Saidînin Hayatı, Tiyatro Eserleri, Dahhak İsimli Tiyatro Eserinin Çevirisi ve Tahlilî*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KARADAĞ, F., N. (2012). *Yetişkinlerin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitimlerinde Kullanılan Yaratıcı Drama Yöntemi Hakkındaki Görüşleri*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi.
- KARASAR, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- KARDAM, A. (2005). *Kendinizi Yönetmek*. Harvard Business Review. İstanbul: MESS Yayınları.
- KAROLYİ, O. (1999). *Müziğe Giriş*. Çev. M. Nemutlu. İstanbul: Pan Yayıncılık: s.27-37.
- KASATURA, İ. (1998). *Kişilik ve Özgüven*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- KIRIŞOĞLU, O. (1991). *Sanatta Eğitim*. Ankara: Demircioğlu Matbaacılık.
- KOÇ, S. ve GÜN, N. (2007). *Özsaygı: Öncelikler Listende Kaçınıcı Sıradasın?* İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.
- KOÇYİĞİT, S., TUĞLUK, M. ve KÖK, M. (2007). *Çocuğun Gelişim Sürecinde Eğitsel Bir Etkinlik Olan Oyun*. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi.* 0 (16): 324-342

- KÖKNEL, Ö. (1987). *Zorlanan İnsan*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- KUGLE, L. (1983). Level of Stability of Self-Esteem in Relation to Academic Behavior of Second Graders. *Journal of Personality and Social Psychology*. 44(1): 201-227.
- MAĞDEN, D. ve AKSOY, A. (1987). Anne-Babaların Çocuklarına Karşı Tutumlarını Etkileyen Etmenler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*.
- MCCASLİN, N. (1990). *Creative Drama in the Classroom*. Longman. California: Players Press.
- MCGREGOR, L. Tate, M. ve Robinson, K. (1977). *Learning Through Drama*. London: Heinemann.
- MCKAY M. ve FANNING, P. (2018). *Özgüven*. Çev. Fatoş Gaye ATAY. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- NUTKU, Ö. (1983). *Gösterim Sanatları Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- NUTKU, Ö. (1990). *Dram Sanatı*. İstanbul: Kabalcı Yayınları.
- NIXON, J. (1987). (Ed.). *Teaching Drama* Çev. Tülin Şener, Filiz Koç (Basılmamış Materyal). London: Ma. Ma. Educ.
- OKVURAN, A. (1995). Çağdaş İnsanı Yaratmada Yaratıcı Drama Eğitimin Önemi ve Empatik Eğilim Düzeylerine Etkisi. *A.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi*. 27(1): 185–194.
- OKVURAN, A. (2000). *Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumlar*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ONEILL, C. ve LAMBERT, A. (1990). *Drama Structures a Practical Handbook for Teachers*. London: Heinemann Education Book Inc.

- ÖMEROĞLU, E. (1996). *Çocuk ve Oyun*. Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
- ÖMEROĞLU, E., ERSOY, Ö., ŞAHİN, F., KANDIR, A. ve TURLA, A. (2003). *Okul Öncesi Eğitimde Drama Teoriden Uygulamaya*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- ÖNDER, S. (2007). *İlköğretim Beşinci Sınıf Müzik Dersinin Drama ile Birleştirilerek Uygulanması ve Öğrenciler Üzerindeki Öğrenme Farklılıklarının Tespit Edilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÖZBEK, A. ve LEUTZ, G. (2003). *Psikodrama. Grup Psikoterapisinde Sahnesel Etkileşim*. Ankara: Abdulkadir Özbek Psikodrama Enstitüsü Yayınları.
- ÖZTÜRK, F. (1996). *Okul Öncesi Dönem 5-6 Yaş Grubu Müzik Eğitiminde Dramanın Kullanımının Etkinliği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- ÖZTÜRK, A. (2001). *Eğitim-Öğretimde Yeni Bir Yaklaşım: Yaratıcı Drama*. Ed. Ö. Adıgüzel. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- PAYLAN, N. (2013). *İlkokulda Yapılan Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Öğrencilerin Özgüven Gelişimine Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- POSSILINI, J. K. (1993). *The Creative Drama Book Three Approaches*. New Orleans: Usa, Anch Orange Pers.
- PÜSKÜLOĞLU, A. (2004). *Arkadaş Türkçe Sözlük*. Ankara: Arkadaş Yayınları
- REİSOĞLU, İ., GEDİK, N. ve GÖKTAŞ, Y. (2013). Öğretmen Adaylarının Özsaygı ve Duygusal Zekâ Düzeylerinin Problemlili İnternet Kullanımıyla İlişkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 38(170): 150-165.

- RIXON, S. (1998). *How Touse Games in Languag eTeaching*. Macmillian Publishers.
- SAN, İ., COŞKUN, H., ADIGÜZEL, Ö. ve DERİŞ, Ş. (1994). *Drama ve Öğretim Bilgisi*. Ankara: Türk Alman Kültür İşleri Kurulu Yayın Dizisi.
- SAN, İ. (1996). Eğitsel Yaratıcı Drama. *Yeni Türkiye Dergisi*. 7: 148-160.
- SAN, İ. (1998). The Development of Drama in Education in Turkey. *Research in Drama Education*. 3(1): 96–99.
- SAN, İ. (2002). *Yaratıcı Drama- Eğitsel Boyutları*. Ed. H.Ö. Adıgüzel. Ankara: Natürel Kitap Yayıncılık.
- SEVER, Ö. (2010). *İlköğretim 3. Sınıf Müzik Dersi Müziksel Yaratıcılık Öğrenme Alanı Kazanımlarının Edinilmesine Yaratıcı Dramanın Etkisi*. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SCHMUCH, A. R ve SCHMUCK, A. P. (2001). *Group Processes in the Classroom*. USA: by The McGraw- HillCompanies.
- SONER, O. (1995). *Aile Uyumu, Öğrenci Özguveni ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- SOYSAL, Ş., YALÇIN, K. ve KARAKAŞ, S. (2005). Temporal Lobun Sesi: Müzik. *Yeni Symposium Dergisi*. 43(3):107-113
- SUN, M. ve SEYREK, H. (1993). *Okul Öncesi Eğitimde Oyun Dersi El Kitabı*. Ankara: Sun Yayınları.
- TUYAN, S. ve BECEREN, (2004). *Duygusal Zekâ ve Özguven*. Personal Excellence Dergisi, Rota Yayınları.

- UÇAN, A. (1997). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- UMUZDAŞ, S., DOĞAN, A. ve UMUZDAŞ, M.S. (2019). Impact Of Musical Creative Drama Education On Self-Confidence Of Preschool Children, *Journal of Education and Training Studies*, 7(11), 10, Doi: 10.11114/jets.v7i11.4471 (Yayın No: 5489313)
- UŞAKLI, H. (2011). *Drama ve İletişim Becerileri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- ÜSTÜNDAĞ, T. (1994). Günümüz Eğitiminde Dramanın Yeri. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*. 37: 7-10.
- ÜSTÜNDAĞ, T. (1998). Yaratıcı Drama Eğitim Programının Öğeleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 22(107): 28-35.
- ÜSTÜNDAĞ, T. (2014). *Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü*. Ankara: Pegem Akademi.
- VURAL, R. A. ve SOMERS, J. W. (2012). *Hümanist İlköğretim Programları için İlköğretimde Drama: Kuram ve Uygulama*. Ankara: Pegem Akademi.
- YAĞCI, Ç. (1995). *Müzik Eğitimi ve Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Drama İlişkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- YARIMKAYA, E. (2013). *12–14 Yaş Arası İlköğretim Öğrencilerinin Özguven Düzeylerinin Voleybola Servis Atma Becerisi Üzerine etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

EK-1

Kişisel Bilgi Formu

Bilimsel bir araştırmada kullanılmak üzere hazırlanan bu formda çeşitli sorular bulunmaktadır.

Formda yer alan tüm soruları doğru ve samimi bir şekilde cevaplamanız rica olunur.

Lütfen her ifadeye TEK yanıt veriniz ve kesinlikle BOŞ bırakmayınız.

İsim:

Yaşı:

1) Cinsiyet: Erkek () Kız ()

2) Memleketiniz:

3) Evinizde sizden başka kimler yaşıyor? :

Anne, baba ve kardeşler () Anne, baba, kardeşler, dede, nine ve diğerleri ()

4) Anne baba durumunuz:

Anne baba sağ ve beraberler () Anne baba sağ ve ayrıldılar ()

Baba öldü anne ile yaşıyor () Anne öldü baba ile yaşıyor ()

5) Kaç kardeşi var? Tek () 2 () 3 () 4 () 5+ ()

6) Doğum sırası? (ailedeki kaçınıcı çocuk)

1.() 2.() 3.() 4.() 5. + ()

7) Ailenin gelir düzeyi: Düşük () Orta () Yüksek ()

8) Anne eğitim durumu: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()

9) Baba eğitim durumu: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()

10)Annenin Mesleği:

Babanın Mesleği:

11)Öğrenci kaç yaşında okula başladı? :

12)Okula başlamadan önce kim bakıyordu? :

EK-2
ÖĞRETMENİN, VELİNİN ve ARAŞTIRMACININ
YAPMIŞ OLDUĞU
GÖZLEM LİSTESİ

	Evet	Hayır
1) Kendisi başarabileceği halde, başkalarının yardımına ihtiyaç duyar mı?	()	()
2) Sürekli dikkat çekmeye çalışır mı?	()	()
3) Öfke ve kızgınlığını, başkalarını suçlayarak mı ifade ediyor?	()	()
4) Kendi hatalarını, arkadaşları üzerine atar mı?	()	()
5) Hata yaptığında, telafi etmek için mücadele ediyor mu?	()	()
6) Eleştirilmekten korkar mı?	()	()
7) Engellenme karşısında, ağlama davranışı gösterir mi?	()	()
8) Hata yaptığı zaman, aşırı derecede keyfi kaçır mı?	()	()
9) Hata yaptığında hatasını üstlenir mi?	()	()
10) Yapmış olduğu bir çalışmayı gizler mi?	()	()
11) Yeni bir işe kalkışırken tedirgin olur mu?	()	()
12) Sevgi ve ilgi yoksunluğundan rahatsız oluyor mu?	()	()
13) Verilen bir sorumluluk karşısında, umursamaz davranıyor mu?	()	()
14) Kendini, arkadaşlarından aşağı görüyor mu?	()	()
15) Yeni arkadaşlarla kaynaşmakta sıkıntı çekiyor mu?	()	()
16) Yeni aktivitelere, mücadelelere girmekte isteksiz mi?	()	()
17) Sık sık güven tazelemek ve yardım almak ister mi?	()	()
18) Okuldaki sorumluluklarında, dikkatsiz ve özensiz davranıyor mu?	()	()
19) Daima, insanları memnun etme çabası içinde midir?	()	()
20) Verilen sorumluluktan sıyrılmaya(kaçmaya) çalışıyor mu?	()	()
21) Almaktan çok, vermekten mi hoşlanıyor?	()	()
22) Sinirlendiğinde, kendisine zarar veriyor mu?	()	()
23) Sık sık küsme davranışı gösterir mi?	()	()
24) Memnuniyetsizliğini, sessiz kalarak mı belli eder?	()	()
25) Sınıfta, çekingen ve pasif kalıyor mu?	()	()
26) Bir iş yaparken, izlenmekten rahatsız oluyor mu?	()	()
27) Sorumluluk verildiğinde, yapmamak için bahane arıyor mu?	()	()
28) Sınıf içinde, bağımsız olarak yapabileceği basit davranışlarda	()	()

bile izin alıyor mu?

29) Karar vermekte güçlük çekiyor mu?	()	()
30) Verilen bir etkinliğin her aşamasında, öğretmenin onayını bekliyor mu?	()	()
31) Yeniliklere ve değişime açık mı?	()	()
32) Yapmış olduğu bir işi beğenir mi?	()	()
33) Verilen bir etkinliği, sonuna kadar devam ettirebiliyor mu?	()	()
34) Rahatsızlığını dile getiriyor mu?	()	()
35) Öğrenmeye karşı meraklı mıdır?	()	()
36) Başarısızlık ve yanlış yapma riskini göze alıyor mu?	()	()
37) Kendisine yeni bir mücadele alanı sunulduğunda, ilgi gösteriyor mu?	()	()
38) Haksızlığa uğradığında, hakkını arar mı?	()	()
39) İsteklerini ve ihtiyaçlarını dile getirebiliyor mu?	()	()
40) Verilen bir etkinliği, bir grubun karşısında bireysel olarak yerine getirebiliyor mu?	()	()
41) Tek başına sorumluluk almakta istekli mi?	()	()
42) Herhangi bir işte, kendi kendini güdüleyebiliyor mu?	()	()
43) Grup faaliyetlerinde, liderlik rolünü üstlenebiliyor mu?	()	()
44) Arkadaşlarıyla işbirliği kurabiliyor mu?	()	()
45) Verilen bir sorumluluğu, sonuna kadar sürdürebiliyor mu?	()	()
46) Eşyalarını, arkadaşlarıyla paylaşabiliyor mu?	()	()
47) Olumsuz duygu ve düşüncelerini, uygun bir şekilde ifade edebiliyor mu?	()	()
48) Arkadaşları tarafından rahatsız edildiğinde, öğretmene söyler mi?	()	()
49) Konuşurken, göz iletişimi kurabiliyor mu?	()	()
50) Grup oyunlarında haksızlığa uğradığında, hakkını arar mı?	()	()
51) Kendisine söz verildiğinde, yerine getirilmesi için takip eder mi?	()	()
52) Beğenmediği bir şeyi, çekinmeden söyler mi?	()	()

EK-3
OKUL ÖNCESİ DÖRT ve BEŞ YAŞ SINIFLARIN MÜZİKLİ
YARATICI DRAMA DERS PLANLARI

Müzikli Yarattıcı Drama Ders Planı	
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre : 45 dk Tarih: 15/10/2019
Konu : “Merhaba” şarkısı	
Kazanım : Canlandırma yöntemi ile şarkıyı seslendirir	
Öğretim Yöntemleri : Anlatım ,Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma	
Araç-Gereçler : Usb cihazı, bilgisayar	
Öğretme-Öğrenme Süreci	
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar selamlaşma nedir?”, “Yolda tanıdığınız birini gördüğünüzde ne yaparsınız?” gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “ şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen şarkının ilk sözlerini söyler ve bunu canlandırmak isteyen öğrencilere öğretmen şarkıyı söyleyerek öğrencilerin canlandırması izlenir. Öğretmen ikişer ikişer öğrencileri canlandırma fırsatı verir. Öğretmen şarkıyı söylerken iki kere söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden söylemesini ister. Bu sırada iki öğrenci de o sözler göre canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.	
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.	

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı	
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre : 45 dk Tarih: 22/10/2019
Konu : “Postacı” şarkısı	
Kazanım : Canlandırma yöntemi ile şarkıyı seslendirir.	
Öğretim Yöntemleri : Anlatım ,Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma	
Araç-Gereçler : Usb cihazı, bilgisayar	
Öğretme-Öğrenme Süreci	
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar mektup nedir?”, “Mektubu bizlere kim getirir?” gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “ şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen şarkının ilk sözlerini söyler ve bunu canlandırmak isteyen dört öğrenciye öğretmen şarkıyı söyleyerek öğrencilerin canlandırması izlenir. Öğrencilerden birisi postacı olur. Öğretmen şarkıyı söylerken iki kere söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden söylemesini ister. Bu sırada dört öğrenci de o sözlere göre canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.	
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.	

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı		
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre : 45 dk	Tarih: 01/11/2019
Konu : “Ay Dede” şarkısı		
Kazanım: Canlandırma ve donuk imge yöntemi ile şarkıyı seslendirir. Grup olarak birlikte hareket etmeyi öğrenir. Soyut bir kavramı hareketlerle anlatmayı öğrenir.		
Öğretim Yöntemleri : Anlatım ,Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma, Donuk imge		
Araç-Gereçler : Usb cihazı, bilgisayar, geceye ve gündüze ait altı tane resim		
Öğretme-Öğrenme Süreci		
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Gece nedir?”, “Gündüz nedir?”, “Geceyi ne aydınlatır?” gibi sorular sorar. Öğrencilerin cevaplarına göre onlara olumlu pekiştireçler verir. Sonra öğretmen öğrencilere şarkıyı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen şarkının ilk sözlerini söyler ve bunu canlandırmak isteyen 6 öğrenciyi kaldırır. Öğretmen çocuklara rastgele resimlerini önlerine takar. Öğretmen şarkıyı söyleyerek öğrencilerin canlandırması izlenir. Öğrenciler gündüz, gece, yıldız, ay dede, bulut, ve ayın batarken ki resimleri canlandırırlar. Bunlardan sadece ay dede donuk imge görevinde değildir. Diğer öğrenciler resimlerin özelliklerini yansıtmaya çalışırlar. Öğretmen şarkıyı söyler ve söylediği anda resimleri canlandıran öğrenciler kendilerince o rolü oynamaya çalışır. Öğretmen şarkıyı ilk iki satırını üç kez söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden söylemesini ister. Bu sırada altı öğrenci de o sözlere göre canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.		
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.		

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı		
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre : 45 dk	Tarih: 08/11/2019
Konu : “Karga ile Tilki ” şarkısı		
Kazanım : Taklit ettiği canlının hareketlerini canlandırır. Grup ile beraber uyumlu hareket edip ve doğaçlama yapmayı öğrenir.		
Öğretim Yöntemleri : Anlatım ,Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma, Donuk imge		
Araç-Gereçler : Usb cihazı, bilgisayar		
Öğretme-Öğrenme Süreci		
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar Karga nasıl bir hayvandır?”, “Tilki nasıl bir hayvandır?”, “ Karga ile tilki gören oldu mu?” gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “ şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onlara dönütler verir. Öğretmen öğrencilerden gönüllü olanları karga, tilki ve ağaç olmasını ve onlardan şarkıya göre canlandırmalarını ister. Öğretmen ilk sözlerini söyler ve bunu canlandırmak isteyen öğrencilere öğretmen şarkıyı söyleyerek öğrencilerin canlandırması izlenir. Öğretmen üçer üçer öğrencileri canlandırma fırsatı verir. Öğretmen şarkıyı söylerken iki kere söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden söylemesini ister. Bu sırada üç öğrenci de o sözlere göre canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.		
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.		

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı		
Sınıf: Dört ve Beş Yaş	Süre : 45 dk.	Tarih: 15/11/2019
Konu : “Vücudumuz” şarkısı		
Kazanım: Büyük ve küçük kas gruplarını etkili biçimde kullanmayı öğrenir. Grup olarak hareket etmeyi öğrenir. Vücudun bölümlerini bilinçli bir şekilde hareket ettirmeyi öğrenir.		
Öğretim Yöntemleri: Anlatım, Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma		
Araç-Gereçler: Usb cihazı, bilgisayar		
Öğretme-Öğrenme Süreci		
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar vücudumuzda neler vardır?”, gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “ şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onlara dönütler verir. Öğretmen öğrencilerden gönüllü olan iki öğrenciyi kaldırır ve şarkıya göre canlandırmalarını ister. Öğretmen ilk sözlerini söyler ve bunu canlandırmak isteyen öğrencilere öğretmen şarkıyı söyleyerek öğrencilerin canlandırması izlenir. Öğretmen ikişer ikişer öğrencileri canlandırma fırsatı verir. Öğretmen şarkıyı söylerken iki kere söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden söylemesini ister. Bu sırada iki öğrenci de o sözlere göre canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.		
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.		

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı		
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre : 45 dk.	Tarih: 22/11/2019
Konu : “Pazara Gidelim” şarkısı		
Kazanım: Canlandırma yöntemi ile şarkıyı seslendirir. Grup olarak birlikte hareket etmeyi öğrenir. Gözlem ve taklit becerileri gelişir.		
Öğretim Yöntemleri: Anlatım ,Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma		
Araç-Gereçler : Usb cihazı, bilgisayar		
Öğretme-Öğrenme Süreci		
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar pazarda neler bulunur”, “Hiç pazara gittiniz mi?” gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen gönüllü 5 öğrenci seçer. Öğrencilerden üç tanesi pazarcı olur, iki tanesi müşteri olur. Öğretmen şarkının ilk sözlerini söyler ve bunu canlandırmak isteyen öğrencilere öğretmen şarkıyı söyleyerek öğrencilerin canlandırması izlenir. Öğretmen beşer beşer öğrencileri kaldırarak onlara canlandırma fırsatı verir. Öğretmen şarkıyı söylerken iki kere söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden söylemesini ister. Bu sırada beş öğrenci de o sözlere göre canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.		
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.		

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı
Sınıf : Dört ve Beş Yaş Süre : 45 dk Tarih: 29/11/2019
Konu : “Merdiven” şarkısı
Kazanım: Canlandırma yöntemi ile şarkıyı seslendirir. Grup olarak birlikte hareket etmeyi öğrenir. Büyük ve küçük kas gruplarını etkili bir şekilde kullanmayı öğrenir. Bazı nota isimlerini öğrenir.
Öğretim Yöntemleri: Anlatım, Soru-cevap, Dinleme, Söyleme, Canlandırma
Araç-Gereçler: Usb cihazı, bilgisayar, kaydırak
Öğretme-Öğrenme Süreci
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar merdiven ne işe yarar?”, gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “ şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen gönüllü beş öğrenci seçer. Öğretmen beş kez şarkının ilk satırını söyler ve beş öğrenci yukarıya çıkıp kaydırdan aşağıya iner. Öğretmen şarkıyı söyledikten sonra dinleyen öğrencilerden söylemelerini ister ve seçilen öğrenciler canlandırırlar. Çocuklar şarkının ikinci kısmında ise notaları bedenlerini kullanarak ifade etmeye çalışırlar. Öğretmen her şarkıyı söyledikten sonra dinleyen öğrencilerden tekrar etmesini ister ve grup değiştirerek süreç devam eder. Öğretmen beşer beşer öğrencileri kaldırarak onlara canlandırma fırsatı verir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı	
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre: 45 dk.
Tarih: 06/12/2019	
Konu : “Gökkuşağı” şarkısı	
Kazanım: Canlandırma yöntemi ile şarkıyı seslendirir. Grup ile beraber uyumlu hareket edip ve doğaçlama yapmayı öğrenir. Soyut bir kavramı hareketlerde canlandırmayı öğretir.	
Öğretim Yöntemleri: Anlatım, Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma	
Araç-Gereçler: Usb cihazı, bilgisayar, mavi, sarı, kırmızı ve yeşil ipler	
Öğretme-Öğrenme Süreci	
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar, yağmur yağdığında rengarenk bir şey çıkar onun adını bilen var mı?”, sorusunu sorar. Öğretmen öğrencilerin cevaplarına karşı olumlu dönütler verir. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “ şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen gönüllü dört öğrenci seçer. Öğretmen, dört öğrenciye ipleri bellerine bağlar. Her biri gökkuşağının bir rengini yansıtmaktadır. Öğretmen şarkıyı bir satırını söyler ve dört öğrenci öğretmenin şarkı sözlerine bağlı olarak onları doğaçlama olarak canlandırmaya çalışır. Öğretmen şarkıyı söyledikten sonra dinleyen öğrencilerden söylemelerini ister ve seçilen öğrenciler canlandırırlar. Öğretmen her şarkıyı söyledikten sonra dinleyen öğrencilerden tekrar etmesini ister ve grup değiştirerek süreç devam eder. Öğretmen dörder gruplar halinde öğrencileri kaldırarak onlara canlandırma fırsatı verir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.	
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.	

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı	
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre : 45 dk.
Tarih: 13/12/2019	
Konu : “Toplarla Oynayalım” şarkısı	
Kazanım: Canlandırma yöntemi ile şarkıyı seslendirir. Bedensel koordinasyon gerektiren hareketleri yapmayı öğrenir. El ve göz koordinasyonlarını ilerletir.	
Öğretim Yöntemleri: Anlatım, Soru-cevap , Dinleme, Söyleme, Canlandırma	
Araç-Gereçler: Usb cihazı, bilgisayar, pinpon topları	
Öğretme-Öğrenme Süreci	
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar toplanla ne yapılır?”, “Topun şekli nasıldır?” gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “ şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen, öğrencileri ikiye gruplara ayırır ve karşılıklı yere oturmalarını söyler. Şarkının ilk sözlerini öğretmen söylerken öğrencilerde şarkı sözlerine göre doğaçlama olarak canlandırmaya çalışır. Öğretmen şarkıyı söylerken iki kere söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden söylemesini ister. Bu sırada iki öğrenci de o sözlerle canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.	
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.	

Müzikli Yaratıcı Drama Ders Planı		
Sınıf : Dört ve Beş Yaş	Süre: 45 dk.	Tarih: 20/12/2019
Konu : “Kardan Adam” şarkısı		
Kazanım: Canlandırma yöntemi ile şarkıyı seslendirir. Grup ile uyumlu hareket etmeyi öğrenir. Büyük ve küçük kasları etkili biçimde kullanmayı öğrenir. Bir ritim aracı ile şarkıya eşlik etmeyi öğrenir.		
Öğretim Yöntemleri: Anlatım, Soru-cevap, Dinleme, Söyleme, Canlandırma, Donuk img		
Araç-Gereçler: Usb cihazı, bilgisayar, atkı, şapka, davul, çelik üçgen		
Öğretme-Öğrenme Süreci		
Öğretmen derse başladığında çocuklara 5 dk. boyunca ısınma hareketleri yaptırır. Çocuklar ısındıktan sonra öğretmen çeşitli sorular sorar. “Çocuklar kar nedir?”, “Kar ile neler yaparsınız?”, “Kar ile hangi oyunları oynarsınız?” gibi sorular sorar. Sonra öğretmen öğrencilere bir şarkı dinletir. Şarkıyı dinlettikten sonra öğretmen “şarkıda aklınızda kalan şeyler nelerdir?” sorusunu sorar ve öğrencilerin cevaplarına göre onları yönlendirir. Öğretmen gönüllü iki öğrenci seçer. Öğrencilerden birisi kardan adam diğeri ise kardan adamı yapan kişi olur. Öğretmen dinleyen ve söyleyen öğrencilere davul ve çelik üçgen dağıtır. Şarkının dörtlük notalarına denk gelen yerlerde çalgılara vurmaları istenir. Öğretmen nasıl olacağını gösterdikten sonra şarkıyı söylerken iki kere söyler ve şarkıyı dinleyen öğrencilerden hem söylemesini hem de çalmalarını ister. Bu sırada iki öğrenci de o sözlere göre canlandırmalarını gerçekleştirir. Her bir sözde öğrencilerden gönüllü olanlar kaldırılır ve canlandırmalarını yaparlar.		
Dersin sonunda kazanımlarını ölçmek için öğrencilere çeşitli sorular sorulur. Bugün neler neler öğrendik? Anlaşılmayan bir konu var mı? Gibi sorular sorulur ve öğretmen genel bir tekrar ile dersi sonlandırır.		

EK-4
Öğretilen Şarkıların Notaları

MERHABA

Tuncer Ediz Toksoy

Mer ha ba mer ha ba he pi ni ze bir den mer ha ba sa bah la rı er ken kal kalım

hep ne şe li o la lım mer ha ba mer ha ba he pi ni ze bir den mer ha ba

MERHABA MERHABA HEPİNİZE BİRDEN MERHABA
SABAHLARI ERKEN KALKALIM, HEP NEŞELİ OLALIM

MERHABA MERHABA HEPİNİZE BİRDEN MERHABA
SAĞ EL SOL EL HAVAYA, BACAKLARA VURALIM

POSTACI

H.B.Yönetken

Bak pos ta co ge li yor se lam ve ri yor
 Çok te şekkür e de rim pos ta cı sa na
 Bu gün yal nız bu ka dar da rıl ma yı nız.
 Hay di git gü le gü le u ğur lar ol sun

Her kes o na ba kı yor me rak e di yor.
 Pek se vinç li ha ber ler ge tir din ba na.
 Ya rın yi ne ge li rim hoş ça ka lı nız.
 El le rin dert gör me sin kıs met le dol sun.

AY DEDE

Tuncer Ediz Toksoy

GÜNDÜZLERİ GÖKYÜZÜNE BAKARIM, AY DEDE NERDESİN
 GECE OLUNCA, YILDIZ ÇIKINCA, AY DEDE BİZE EL SALLAYACAK
 BULUTLARIN ARASINDA GÖRÜNÜR, BİR TOP GİBİ SÜZÜLÜR
 GECE OLUNCA, YILDIZ ÇIKINCA, AY DEDE BİZE EL SALLAYACAK

KARGA İLE TILKI

Söz: S. Egüz

Müzik:

$\bullet = 112$

Bir gün bir hır - sız kar-ga Hah hah hah hah hah ha

Bir par - ça pey - nir çal-mış Hah hah hah hah ha

Kon-muş bir dal - da kal-mış Hah hah hah hah hah ha

Et - ra - fı sey - re dal-mış hah hah hah hah ha

Birgün bir hırsız karga (Hah hah hah)
 Bir parça peynir çalmış (Hah hah hah)
 Konmuş bir dalda kalmış (Hah hah hah)
 Etrafı seyre dalmış (Hah hah hah)

VÜCUDUMUZ

Saip EGÜZ

13. Allegretto F

B $\flat$ I ki e lim F i ki ko lum C ba cak la rim F var.

her in san da bir bu run bir de a ğız var

Moderato F B $\flat$ C C7 F

Sen hiç gör dün mû üç ku lak lı bir a dam

Allegretto B $\flat$ D- C7 1. F 2. F

O lur mu hiç üç ku lak dön de ay na ya bak hey bak.

erkekçe

PAZARA GİDELİM

Ne Yenir Ne yenmez oyunu

Muammer Sun

53.

Pa za ra gi di lim Bir ta vuk a la lim

Pa za ra gi dip bir ta vuk a lip na pa lim,

Git git gıdak git git gıdak di ye lim,

Hap pu ru hap pu ru hap pu ru hap pu ru yi ye lim,

Pazara gidelim
 Bir kedi alalım
 Pazara gidip
 Bir kedi alıp na'palım
 Miyav miyav miyav miyav diyelim
 Happuru happuru happuru happuru yemiyelim.

Not: Bu şarkının her söylenişinde bir "yenilen" bir "yenilmeyen" hayvan adı öğretmen tarafından verilir; Çocuklar şarkıyı o hayvana öykünerek söylerler. Örneğin: Tavşan, Köpek, Ördek vb.

MERDİVEN

Erdoğan OKYAY

Yu ka n ya çı ka lım a şa ğı ya i ne lım
Yu ka n sı La ol sun a şa ğı sı Re ol sun

A zı cık din le nip bir da ha de ne ye lım.
Şım dı de ses le rin hep si ne bir ad kon sun.

GÖKKUŞAĞI

Tuncer Ediz Toksoy

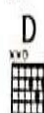
Gökuşağı'nın bütün renkleri yan yana durur dans eder gibi bir yansıması

6 bir yansıması ortada kırmızı ya da yeşil bir yansıması

10 bir yansıması ortada kırmızı ya da yeşil

TOPLARLA OYNAYALIM

Tuncer Ediz Toksoy

Top lar la oy na ya lım yu var la ya lım bir sa ğa

6 bir so la do lan dır et ra fin da yu var la ba na

TOPLARLA OYNAYALIM YUVARLAYALIM
BİR SAĞA BİR SOLA DOLANDIR ETRAFINDA YUVARLA BANA

TOPLARLA OYNAYALIM YERE VURALIM
BİR SAĞA BİR SOLA DOLANDIR ETRAFINDA YUVARLA BANA

KARDAN ADAM

Tuncer Ediz Toksoy

The musical score is written in 4/4 time. The first staff contains the following chords and lyrics:

- Chords: F, C, F, B $\flat$, F
- Lyrics: Bir sa bah er ken kalk tım cam dan dı şa rı ya bak tım her ta raf bem be yaz

The second staff contains the following chords and lyrics:

- Chords: C, F, B $\flat$, F, C, F
- Lyrics: yağ mış la pa la pa kar her ta raf bem be yaz yağ mış la pa la pa kar

EK-5

Araştırma İzinleri

İh ve Sayı: 27/11/2019-E.16356

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı :56314351-044/
Konu :Akanda DOĞAN (Gözlem Testi)

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
ÖZEL GÜNEŞ KREŞ GÜNDÜZ BAKIM EVİ MÜDÜRLÜĞÜNE
Bahçelievler Mah. Yeşilyurt 1. Sokak No :6
Merkez / ÇORUM

İlgi : Sosyal Bilimler Enstitüsü; 26/11/2019 Tarihli, 63227 sayılı yazı.

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün ilgi yazısı ekte gönderilmekte olup, söz konusu çalışmalar için izin verilmesi talebinin değerlendirilmesi hususunda gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. İsa GÖKÇE
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER :
İlgi yazı ve ekleri

BELGENİN ASLI ELEKTRONİK İMZALIDIR

Perihan BUHAN
V.H.K.İ.

28.11/2019
ADI SOYADI
Ünvanı
İmzası

Evrakı Doğrulamak İçin : https://ebys.gop.edu.tr/enVision/Validate_doc.aspx?V=BE8A54FCV

Taahhütlük Yerleşkesi 60150 Tokat/Türkiye

Tel: (0356)252 16 19
Faks: (0356)252 15 12

E-Posta: ogrenci@gop.edu.tr
Elektronik ağı: ogr.gop.edu.tr

Bilgi İçin: N.Ardahanlı Şef
Kep Adresleri :
gaziosmanpasa.universitesi@hs03.kep.tr
gou@hs01.kep.tr (tebligat adresi)
gaziosmanpasauni.hastane@hs03.kep.tr

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 04/11/2019-E.58830

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :43946508-044/
Konu :Gözlem Testi (Akanda DOĞAN)

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Genel Sekreterlik)

İlgi : Genel Sekreterlik Makamının 02.04.2019 tarih ve E.18665 sayılı yazısı.

Enstitümüz Müdürlüğü Türk Müziği Anabilim Dalı 189516003 numaralı yüksek lisans öğrencisi Akanda DOĞAN' ın gözlem testi yapabilmesi ile ilgili Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başvuru Formu ve gözlem testi formları yazımız ekinde sunulmuştur.
Gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. İlhan EROĞLU
Enstitü Müdürü

EK :
7 sayfa

Evrak Tarih ve Sayısı: 26/11/2019-E.63227

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :43946508-044/
Konu :Gözlem Testi (Akanda DOĞAN)

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Enstitümüz Müdürlüğü Türk Müziği Anabilim Dalı 189516003 numaralı yüksek lisans öğrencisi Akanda DOĞAN' ın gözlem testi çalışması yapabilmesi için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Karar Belgesi ve formları yazımız ekinde sunulmuş olup; gerekli iznin alınması hususunda;
Gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. İlhan EROĞLU
Enstitü Müdürü

EK :
10 sayfa

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜ PROGRAM BAŞKANLIĞINA

Aşağıda bilgilerimin olduğu tez araştırmamın gerçekleştirilebilmesi ve Çorum Güneş Kreş'te "Müzikli Yaratıcı Drama Eğitiminin Okul Öncesi Çocukların Özgüven Düzeylerine Etkisi" başlıklı eğitimi vermek için gerekli izinlerin alınmasını talep ediyorum.

1.Öğrenci Bilgileri

Ad-Soyad : Akanda DOĞAN

Öğrenci Numarası : 189516003

Tez Danışmanı : Doç. Dr. M. Serkan UMUZDAŞ

Programı : Sosyal Bilimler Enstitüsü

Anabilim Dalı : Türk Müziği

Lisansüstü Eğitim Türü : Yüksek Lisans

Telefon Numarası :

2.Araştırma Bilgileri

Tez Konusu : Müzikli Yaratıcı Drama Eğitiminin Okul Öncesi Çocukların Özgüven Düzeylerine Etkisi

Araştırma'nın Konusu : Bu araştırma okul öncesi 4 ve 5 yaş çocuklara müzikli yaratıcı drama eğitimi vererek, çocukların özgüvenleri üzerinde etkisi olup olmadığını tespit edilmesi amacıyla yapılacaktır.

Araştırma'nın yapılacağı Kurum ve Kişileri :

- Çorum Güneş Kreş' teki 4 ve 5 yaşındaki öğrenciler

Araştırma/Veri toplama araçlarının türü: Araştırmada bu amaca uygun olarak veri toplamak için nitel ve nicel yöntemler birlikte kullanılmıştır. Nicel yöntem olarak tek grup ön test- son test yöntemi; nitel yöntem olarak ise gözlem yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Günalp (2007) tarafından geliştirilen Özgüven Gözlem Testi kullanılmıştır. Özgüven listesi 52 maddeden oluşmaktadır. Evet- Hayır şeklinde kodlanmaktadır.

Araştırma/Veri toplama araçlarının uygulanacağı kişiler: Çorum Güneş Kreş' teki 4 ve 5 yaşındaki müzikli yaratıcı drama eğitimi alan tüm çocuklar

Araştırma verilerinin toplanacağı öğretim yılı ve dönemi : 2019-2020 Güz Dönemi

Araştırma/veri toplama araçlarının uygulanacağı zaman : İlk derste çocukların velileri, sınıf öğretmenleri ve gözetmeni tarafından ön test yapılacak ve 10 hafta süren eğitimden sonra tekrar çocukların velileri, sınıf öğretmenleri ve gözetmeni tarafından son test yapılacaktır.

EKLER

Güenalp (2007) Gözlem Testi

10.10.2019

Akanda DOĞAN

Değerli meslektaşım; aşağıda hazırlanmış olan gözlem listesinde, okul öncesi eğitim çağındaki çocuğun özgüven duygusunu belirlemeye yönelik davranış listesi bulunmaktadır. Siz de, öğrencinizin özgüven duygusu hakkında daha önce yapmış olduğunuz gözlemlerinize dayanarak, aşağıdaki davranış seçeneklerinden uygun olanlarını işaretleyiniz. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Okulu: Sınıf ve Şube: Yaş grubu: Öğrenci No: Tarih:

GÖZLEM LİSTESİ

	Evet	Hayır
1) Kendisi başarabileceği halde, başkalarının yardımına ihtiyaç duyar mı?	()	()
2) Sürekli dikkat çekmeye çalışır mı?	()	()
3) Öfke ve kızgınlığını, başkalarını suçlayarak mı ifade ediyor?	()	()
4) Kendi hatalarını, arkadaşları üzerine atar mı?	()	()
5) Hata yaptığında, telafi etmek için mücadele ediyor mu?	()	()
6) Eleştirilmekten korkar mı?	()	()
7) Engellenme karşısında, ağlama davranışı gösterir mi?	()	()
8) Hata yaptığı zaman, aşırı derecede keyfi kaçır mı?	()	()
9) Hata yaptığında hatasını üstlenir mi?	()	()

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Akanda DOĞAN
Doğum Yılı ve Yeri:	1995/ Ankara
Lisans Öğrenimi:	2014-2018 Gaziosmanpaşa Üniversitesi Müzik Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği 2018-2020 Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Türk Müziği Anabilim Dalı Yüksek Lisans' a devam etmektedir.
Yabancı Dili:	İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri:	UMUZDAŞ, S., DOĞAN, A. ve UMUZDAŞ, M.S. (2019). "Impact Of Musical Creative Drama Education On Self-Confidence Of Preschool Children", Journal Of EducationAnd Training Studies, 7(11), 10, Doi: 10.11114/jets.v7i11.4471 (Yayın No: 5489313)